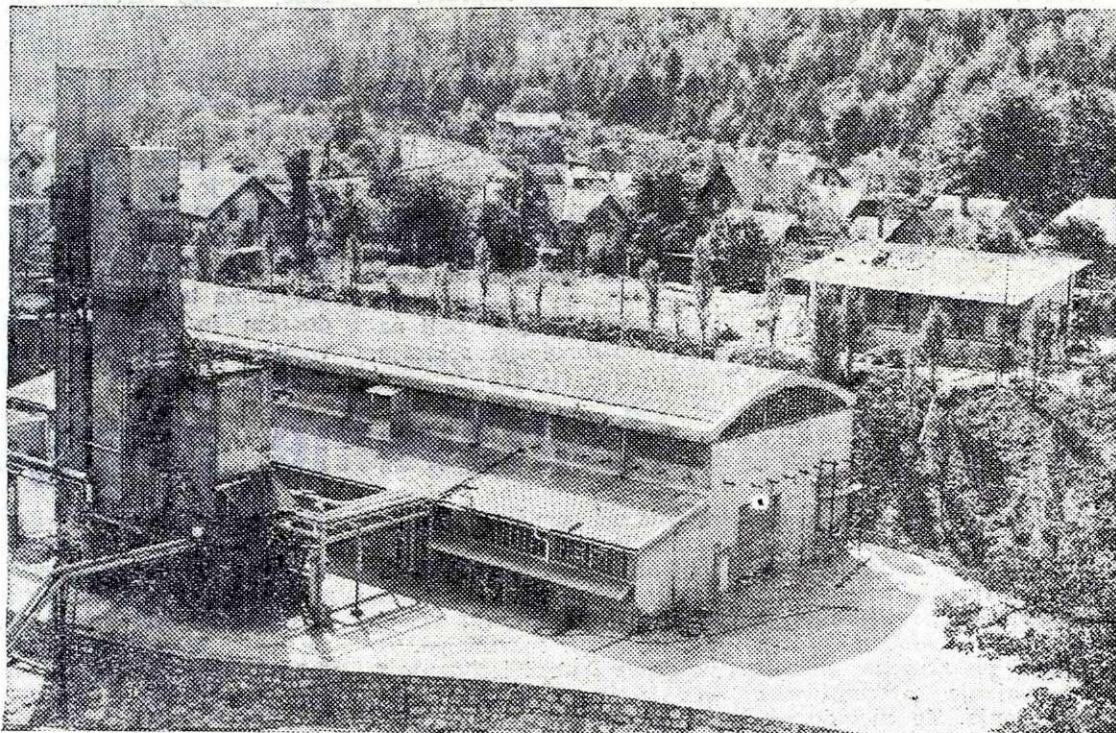

Jesenice, 3. septembra 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Sprejaj nova kisikarna, v ozadju polnilnica argona, ki bo predvidoma poskusno začela obratovati še v tem mesecu

Šef delovne enote energetskih obratov dipl. inž. Dušan Sikošek in šef delovne enote vzdrževanja dipl. inž. Miro Noč o svojih akcijskih programih

Sigurna in neprekinjena dobava kakovostne energije

V današnji številki našega glasila objavljamo razgovor uredništva s šefom delovne enote energetskih obratov dipl. inž. Dušanom Sikoškom in šefom delovne enote vzdrževanja dipl. inž. Mirom Nočem o akcijskih programih obeh delovnih enot.

UREDNIŠTVO

Prosimo, če bi navedli glavne značilnosti akcijskega programa energetskih obratov za drugo polletje 1971.

DIPL. INŽ. DUŠAN SIKOŠEK: Akcijski program energetskih obratov se popolnoma razlikuje od akcijskih programov proizvodnih obratov.

Naloge in zadolžitve energetskih obratov za možnosti izpolnitve letošnjega proizvodnega programa se nanašajo predvsem na sigurno in neprekinjeno dobavo kvalitetne energije ter znižanje proizvodnih stroškov.

Konkretna naloga posameznih obratov so:

ELEKTRO ENERGIJA

— dokončati tretjo fazo rekonstrukcije RTP 110/35 kV in s tem prelop napajanja aglomeracije iz RTP 35/5 kV Jesenice na RTP 110/35 kV;

— ločiti napajanje važnih odcepov v RTP Jesenice — lastna raba, črpalke za vodo in mazut — da se v primeru izpada nemoteno napajajo iz lastnih elektran;

— napajanje čistilnih naprav na jezu, vodikarne, transformatorja za pomožne pogone in razsvetljavo v TP I v HVZ prekopiti po loče-

nem kablovodu iz RTP Hrenovica;

— povečati kompenzacijo jalove energije z lastnimi viri in izdelati studijo za kompenzacijo jalove energije pri električnih pečeh;

— urgirati pri Savskih elektrarnah postavitev novega

(Nadalj. na 2. str.)

Predlog za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja

V današnji številki v celoti objavljamo predlog za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja, ki sta ga po naročilu uprave podjetja izdelala sodelavca sektorja za ekonomiko inženirja Dante Jasnič in Jože Neuman. V teh dneh se namreč po teh vprašanjih začneja tudi širša razprava v družbenopolitičnih organizacijah podjetja. Tako je v sredo 1. septembra razpravljala aktiv vseh predsednikov sindikalnih odborov, predsednikov svetov delovnih enot in predsednikov komisij za nagrajevanje pri svetih delovnih enot, ki ga je sklical predsednik osnovne organizacije tovarniškega sindikata France Kobentar. V četrtek, 2. septembra, pa so začeli z razpravo tudi aktiv ZK po delovnih enotah, ki bodo zaključeni do 10. septembra. Da bi se v razpravo lahko vključil čim širši krog sodelavcev, gradivo tudi mi v celoti objavljamo.

Na zahtevo vodstva tovarne smo pristopili k analizi sedanjega sistema nagrajevanja in problematike na področju nagrajevanja.

Razlogi za pristop k analizi izhajajo iz naslednjih ugotovitev:

— Kategorizacija delovnih mest ozko obravnava zahtevo delovnega mesta in ne omogoča diferenciacije oseb na delovnem mestu. Potrebno pa je uveljaviti možnost diferenciacije oziroma materialno napredovanje oseb na delovnem mestu, da bi lahko stimulirali posameznike na ključnih delovnih mestih, zmanjšali fluktuacijo kvalificiranega kadra in stimulirali doseganje boljših rezultatov na delovnih mestih.

— Osební dohodek (OD) je premalo odvisen od rezultatov dela posameznika.

OD posameznika je preveč odvisen od splošnih rezultatov dela obrata in tovarne. Zaradi tega tudi mesečni OD posameznika močno niha, neodvisno od osebnih rezulta-

tov dela. Iz tega sledi vedno bolj pogostejše mnenje, da se ne splača posebno truditi, ker je v končni fazi OD izven njegovega vpliva.

— Dosedanje oblike dodatkov niso trajneje izboljšale rezultatov dela. Njihovo pozitivno delovanje je bilo kratkotrajno, v nadaljnjem delovanju pa je zelo hitro zvedenelo in odprlo vir možnosti nepravilnega koriščenja.

— Glavni temelj sedanjega sistema nagrajevanja je formiranje mase OD na nivoju obrata. Resnično stanje pa nam kaže, da moramo vsak mesec korigirati in izravnati formirano maso OD po obratih in tako negativno posegamo v delovanje temeljnega instrumenta sedanjega sistema.

— Pri zagotavljanju življenjskega minimuma smo v naši dosednji praksi nesistematično posegali v kategorizacijo delovnih mest tako, da smo opuščali začetne kategorije. Posledica teh ukre-

(Nadalj. na 5. strani)

Zaskrbljujoč vpis na poklicno železarsko šolo

Do 15. septembra je še možen vpis na poklicno šolo za vse poklice

»Letošnji vpis na tehnično srednjo šolo v metalurški in strojni oddelku je zelo dober, medtem, ko je vpis v poklicno železarsko šolo zaskrbljujoč in dosega komaj 78 % lanskega vpisa,« nam je dejal ravnatelj strokovnih šol dipl. inž. Anton Zevnik, ki nas je seznanil tudi s podrobnostmi letošnjega vpisa in z uvajanjem petdnevnega delovnega tedna s prostimi sobotami.

Za letošnje šolsko leto se je v strojni oddelku tehnične srednje šole prijavilo 45 kandidatov, po preizkusu znanja pa je bilo sprejetih 30. V metalurški oddelku TSS pa se je vpisalo 27 kandidatov, sprejeti pa so jih 25. Za absolvente poklicne šole so letos organizirali novost in sicer dodatni pouk za opravljanje diferencialnih izpitov

za direktni vpsi v drugi letnik večerne tehnične srednje šole. Zanimanje je precejnejše, saj se je za strojni večerni oddelku prijavilo 40 kandidatov, za metalurškega pa se je zaenkrat prijavilo le 12 kandidatov. Vpis v prvi večerni letnik TSS še ni zaključen, ker čakajo na rezultate diferencialnih izpitov, ker bodo morali tisti, ki jih ne bodo

opravili startati s prvim letnikom.

Izredno slab pa je vpis v poklicno železarsko šolo in sicer za vse poklice, tako za kovinarske, kot za elektro in metalurške. Skupaj se je vpisalo 78 kandidatov (lani 100) in sicer: za poklic ključavničarja 25, strugarja 6, vodovodnega instalaterja 6, elektrika 22 in 19 za metalurške poklice za katere so sprejemali tudi kandidate z nedokončano osnovno šolo. Zanje bodo po njihovi želji organizirali skupaj z delavsko univerzo dopolnilni pouk in jim omogočili, da končajo osnovno šolo.

Zaskrbljujoč vpis v poklicno šolo nas toliko bolj preseneča, ker je v minulem šolskem letu kadrovska služba Železarne skupaj z vodstvom strokovnih šol naredila mnogo več za popularizacijo poklicev, ki jih usposablja strokovne šole ŽIC, kot predhodna leta. Če jih samo omenimo nekaj: ekskurzija v Železarno in razgovor z vodstvi osnovnih šol, poglobljene ekskurzije v podjetje učencev osmih razredov osnovnih šol, tekmovanje šolskih ekip o železarstvu, sestanki s starši na šolah, individualni stiki s šolami, dve lični brošurici o po-

(Dalje na 8. strani)

Sigurna in neprekinjena dobava kakovostne energije

(Nadaljevanje s 1. strani)

110 kV daljnovoda Kleče—Kranj in prklop HE Doblar na RTP Kleče. S tem bo dosežena sigurnejša dobava električne energije iz 110 kV omrežja in zmanjšanje izpadov.

TOPILOTNA ENERGIJA

— pravočasno dokončati toplovodno ogrevanje na Jesenicah,

— Vgraditev avtomatskih regulacijskih ventilov v parovodih valjarne Bela zaradi boljše razdelitve pri preskrbi s paro.

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA

— osigurati obratom hladno vodo s povečanjem nadzora nad signalnimi napravami pri izpadu električnega toka in tekočem vzdrževanju motorjev in črpalk,

— prodajo kisika in dušika povečati za 50% nasproti drugemu polletju 1970,

— dokončati polnilnico argona in pričeti s proizvodnjo in prodajo,

— pripraviti vso dokumentacijo za postavitev rezervoarja za butan zaradi povečanja skladiščnega prostora,

— pristopiti k postopni ukinitvi porabe acetilena ter uvajati butanizacijo in porabo dissous plina ter se dokončno odločiti glede sanacije acetilenske postaje Javornik.

UREDNIŠTVO: Zanimajo nas tudi že eventuelno doseženi rezultati v prvih dveh mesecih izvajanja akcijskega programa. Prosimo, če bi jih konkretno navedli.

DIPL. INŽ. DUŠAN SIKOŠEK: V prvih dveh mesecih izvajanja akcijskega programa, smo dosegli naslednje rezultate:

ELEKTRO ENERGIJA

— tretja faza rekonstrukcije RTP 110/35 kV je izvedena,

— studija za kompenzacijo jalove energije pri električnih pečeh je v delu in bo gotova septembra meseca,

— izgradnja novega DV 110 kV Kleče—Kranj je tehnično popolnoma rešena. Izvajalec je določen, vendar se je zataknilo pri financiranju s strani bank.

TOPILOTNA ENERGIJA

— za ureditev toplovodnega ogrevanja na Jesenicah, je izvesti še priklop v CTIP, kar bo izvedeno v septembru.

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA

Prodaja kisika je v letu 1970 znašala 314,6 t ali 26,2 t/mes. V mesecu juliju in avgustu smo prodali 109,1 t ali 54,5 t/mes., torej povečanje za 100% nasproti letu 1970.

Prodaja dušika izven Železarn je v letu 1970 znašala 91,4 t ali 7,6 t/mesec. V prvih dveh mesecih akcijskega programa je prodaja znašala

17,3 t ali 8,7 t/mesec, torej povečanje za 14,5%. Poleg tega se je dušik začel koristno uporabljati v Železarni za pridobivanje zaščitnega plina za predelovalne obrate. Poraba v juliju je znašala 102,2 t, kar se je do sedaj nekoristno izpuščalo v atmosfero.

Polnilnica argona je gotova. Dela se izvajajo še na instalaciji pripadajočih cevovodov. Oprema za proizvodnjo argona je postavljena in je pripravljena za poskusni pogon, ki je predviden za mesec september.

Dokumentacija za butanski rezervar 500 Nm³ je v delu. Pogodba za nabavo bo za-

ključena tekom meseca septembra.

Postopna ukinitve porabe acetilena in uvajanje butan-propana in dissous plina, se delno že izvaja. Izdelan je tudi terminski plan za sanacijo acetilenske naprave.

UREDNIŠTVO: Ena od pomembnih postavk akcijskega programa je zniževanje proizvodnih stroškov. Koliko lahko vaša delovna enota posredno ali neposredno vpliva na to?

DIPL. INŽ. DUŠAN SIKOŠEK: Na znižanje stroškov nabavljene energije in goriv naša delovna enota nima vpliva, ker je to le bolj naloga komercialnega sektorja.

Na znižanje proizvodnih stroškov doma proizvedenih energijskih medijev, delovna enota lahko le delno vpliva in to z racionalno izkoriščenostjo proizvodnih kapacitet in z znižanjem specifične porabe. Veliko znižanje stroškov smo dosegli v letošnjem letu z ukinitvijo plinskih generatorjev in s prehodom na kurjenje peči z butan-propan plinom.

Glavna naloga naše delovne enote je, kot sem že omenil, sigurna in neprekinjena dobava proizvodnim obratom kvalitetne energije vseh vrst, ker le na ta način je lahko dosežen in presežen proizvodni plan naše železarne.

Zagotoviti čimboljše obratovalne pogoje

UREDNIŠTVO: Najprej nam prosimo odgovorite na že naše znano vprašanje — kakšne so osnovne značilnosti oziroma tendence sanacijskega programa vaše delovne enote, ki vključuje šest obratov oziroma oddelkov.

DIPL. INŽ. MIRO NOČ: Vzdrževanje je svoj akcijski program izoblikovalo predvsem na petmesečni oceni proizvodnih rezultatov, ki jo je podal direktor proizvodnega sektorja dipl. inž. Avgust Karba. Iz te ocene in napotkov je očitno, da so boljši proizvodni rezultati pogojeni tudi in to v veliki meri od dobrega dela vzdrževalnih obratov.

Akcijski program za vzdrževalne obrate smo izdelali na vodstvu delovne enote že do 11. junija za drugo polletje, to je še pred tem, ko je vodstvo podjetja določilo, da je treba zagotoviti v drugem polletju proizvodnjo na nivoju planirane in v ta namen izdelati akcijske programe. Pri oblikovanju akcijskega programa za posamezne delovne skupine smo poskušali biti čim bolj konkretni in odgovoriti na to, kako delati, da bomo dosegli določen oziroma čim nižji odstotek zastojev na neki proizvodni napravi. Akcijski program je obravnaval 98% delovnih skupin delovne enote. Osnovna naloga našega akcijskega programa je, da zagotovimo najboljše možno obratovalno

stanje naprav, tako da se bodo zastoji gibali v okviru dogovorjenih normativov. Zastoj pa je mogoče zniževati na različne načine oziroma z različnimi metodami. Ena najbolj preizkušena metoda je uvajanje preventivnega vzdrževanja. To metodo potrjujejo doseženi rezultati v valjarni žice, kjer redno dosežemo zastoj v okviru planiranih, to je izpod 12%, medtem, ko so bili vzdrževalni zastoji pred tem povprečno 16,3% mesečno. V mesecih, ko delamo po sanacijskem programu pa so znašali vzdrževalni zastoji 11,8% in 11,6%.

UREDNIŠTVO: Omenili ste že enega od doseženih uspehov, po dvomesečnem izvajanju akcijskega programa, ali bi nam lahko navedli še katerega.

DIPL. INŽ. MIRO NOČ: Po dveh mesecih lahko rečem, da v juliju in avgustu ne bi dosegli tako dobrih rezultatov, če ne bi delali po akcijskem programu. Rezultati niso bili najboljše, glede na poletne mesece pa zares dobri.

Ob primerjanju rezultatov zastojev za tri leta nazaj lahko na primer ugotovimo, da na ASEA električni peči ni bil nikdar dosežen tako nizek odstotek vseh zastojev kakor v juliju in avgustu, ki je znašal 4,95% oziroma 6%. Še boljši rezultat pa je bil dosežen na LECTROMELT električni peči in sicer v juliju 4%, v avgustu pa 3,2% vseh zastojev. Pravo vrednost tega dosežka nam pokaže še primerjava z lanskim letom, ko smo na LECTROMELT električni peči imeli povprečno 11,3%, na ASEA električni peči pa 4,3% vseh zastojev.

Poleg doseženih uspehov pa moram omeniti tudi področja kjer nismo uspeli. Tako smo v jeklovleku v juliju imeli 6,40% vseh zastojev, ali skoraj 100% nad dogovorjenim normativom, ki znaša 3,4%. Tudi v hladni valjarni imamo daljše izpade proiz-

vodnje oziroma izpade na posameznih strojih. DEMAG valjni stroj nam stoji že drugi mesec. Ne uspevamo tudi pri vzdrževanju vlagalnih strojev v martinarni. To povzroča dnevni izpad proizvodnje najmanj pol šarže. Mislim, da je na omenjenih področjih vzrok za to preobremenjevanje naprav.

Kot zelo pozitivno ugotovitev v drugem polletju moram poudariti programsko začrtano tesnejše sodelovanje med vzdrževanjem in proizvodnjo. To se je izkazalo kot nujen pogoj za izpolnjevanje planskih obveznosti obratov oziroma delovnih enot.

UREDNIŠTVO: Med problemi vzdrževanja se je v preteklosti večkrat omenjalo vprašanje rezervnih delov. Kaj bi nam v zvezi s tem lahko povedali.

DIPL. INŽ. MIRO NOČ: Če ocenjujem stanje in perspektivo z vidika rezervnih delov, potem imam občutek, da bo letni plan remontov za leto 1971 postavljen mnogo bolj formalno kakor letošnji. To pa zaradi tega, ker ni rezervnih delov, kaj šele sklopov, ki bi jih morali normalno ob remontih zamenjati. Remonti bodo nekvadratni in bodo bolj popraviljanje, seveda če se bistveno ne bo spremenilo sedanje stanje v pogledu vsesplošnega zadolževanja in nelikvidnosti. Predvsem je kritično stanje z rezervnimi deli iz uvoza zaradi znanih razlogov. Tudi izdoba rezervnih delov iz domačega tržišča je vezana na daljše roke kot smo bili vajeni doslej. Zaradi uvedbe 42 urnega delovnega tedna pa smo zmanjšali tudi lastne kapacitete za izdelavo rezervnih delov. Čeprav smo v prvem polletju za 4% povečali produktivnost, s tem nismo mogli pokriti zmanjšane kapacitete.

UREDNIŠTVO: Kako pa je v pogledu zniževanja vzdrževalnih stroškov.

DIPL. INŽ. MIRO NOČ: Vzdrževalni stroški so v lastni ceni izdelkov Železarne udeleženi s približno 10 odstotki. Naša težnja ni v tem, da bi ta odstotek bistveno zniževali. Izračunali smo namreč, da bi večja štednja v pogledu vzdrževalnih stroškov šla na račun poslabšanja stanja proizvodnih naprav, kar pa bi se v večji meri odražalo v nižji proizvodnji. Menim, da smo za naše razmere dosegli nek optimum v tem pogledu. V našem akcijskem programu smo si zastavili nalogo, da predvsem obdržimo vzdrževalne stroške v načrtovanih okvirih. Pretirana težnja pri vzdrževanju, bi se takoj odražala tudi v proizvodnji.

MOZAMBIK — V tej afriški državi bodo zgradili v bližini mesta Beira prvo železarno z letno zmogljivostjo 250.000 ton. Kot osnovno surovino bodo uporabili železovo rudo in premog iz bližnjih nahajališč. Zaloge železove rude cenijo na približno 200 milij. ton.

ZAHOĐNA NEMČIJA — Po zahodnonemških podatkih je bila svetovna proizvodnja

surovega jekla z ozirom na proizvodne postopke v odstotkih in v letih 1960, 1969 in 1970 sledeča:

leto	Thomas	Kisikov konv.	SM	EL	Ostalo
1960	11,8	4,1	71,8	11,0	1,3
1969	5,1	36,6	43,8	14,1	0,4
1970	4,0	40,9	40,3	14,5	0,3

Jubilanti 50 - letniki

V mesecu septembru so in bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Janez GAŠPERŠIČ, valjarna Bela — 1. septembra, Franc LOKAR, valjarna profilov — 8. septembra, Milan ROBAVS, strojno vzdrževanje — 11. septembra, Mirko KOS, transport — 12. septembra, Emil LAH, plavž — 12. septembra, Franc PIPAN, valjarna profilov — 14. septembra, Jože MLAKAR, tehnične službe vzdrževanja — 16. septembra, Miloš PEČAR, GTK — 18. septembra in Vojin NIKOLIČ, oddelk za zunanjo trgovino — 27. septembra.

Vsem jubilentom naše iskrene čestitke!

Kristalizacija samoupravne ureditve

Značilnost samoupravnega socializma sta demokracija in tržni medsebojni odnosi. V zadnjih letih in tudi še v prvem polletju letošnjega leta so bili ob maličenju demokracije in poslovne morale, prevelikem obremenjevanju gospodarstva in preobsežni porabi, visoki inflaciji, nelikvidnosti in rast deficiita zunanje trgovinske plačilne bilance spremljevalci dinamike rasti poslovanja. Premajhna učinkovitost naložb in pomanjkanje finančnih sredstev za nove investicije, sta povzročala rast nezaposlenih in odhajanje zdrave mlade delovne sile na tuje. V tem odstopanju od osnovne smeri naše družbene ureditve je razlog za korekturo, ki je bila dana v obliki začasnih improvizacijskih stabilizacijskih ukrepov in dolgoro-nejših v obliki dopolnil zvezne in republiške ustave.

Še predno je kriza sistema dosegla svoj vrh, smo pristopili k urejevanju takih odnosov, ki nas bodo na podlagi čistih računov med republikami, občinami, interes-

nimi skupnostmi, poslovnimi skupinami, podjetji in temeljnimi organizacijami združenega dela privedli do zdrave poslovnosti in do izravnave porabe z delovno stro-ričnostjo.

Pripadniki bazične proizvodne dejavnosti, ki smo z odlivanjem ustvarjenega dohodka plačevali visok davek nestabilnosti in inflaciji, pozdravljamo ustavne spremembe in samoupravni sporazum, ki konkretno ureja delitev dohodka in osebnih prejemkov. Že pred sprejetjem dopolnil zvezne ustave, smo si priborili mehanizem, ki proizvajalcem jekla daje sprotne prilagojevanje prodajnih cen z notranjimi cenami v ZRN, kar se neposredno že pozna v poslovanju prvega polletja.

Vračanje donosnosti

Vremena železarstvu se jasni, smo zato napisali ob sklenitvi prvega četrtletja letošnjega leta. Optimizem je bil upravičen, slonel je na končno doseženi spremembi prodajnih cen in na dosežkih leta 1970. Z vrednostjo prodanega blaga izražene proizvodnje smo ustvarili za 1 milijardo 515,3 milijone din ali 19% več od predhodnega leta. Pri tem so napredovale Jesenice za 15,8%, Ravne za 24,3% in Štore za 22,3%. Ker se je delovna skupnost vsega združenega podjetja znižala na 11.568 delavcev ali za 2,2%, se je produktivnost, izražena z realizacijo na zaposlenega, letno povzpela na 131 tisoč din ali za celih 21% in to na Jesenicah za 24,5%, na Ravnah za 18,1% in v Štoreh za 21,8%. Logično je, da je ob takih rezultatih poslovanja porastel tudi dohodek oziroma sredstva, s katerimi organizacije združenega dela samostojno razpolagajo.

Kljub temu, da smo lani v vsem podjetju izplačali bruto 273,7 milij. din osebnih dohodkov ali 16% več od predhodnega leta in to na Jesenicah 135 milij. din, kar je porast za 7%, na Ravnah 89,5 milij. din ali 22% več in v Štoreh 50 milij. din ali 27% več od leta 1969, je ostanek dohodka za sklade ali dobiček znašal 45,1 milij. din in za 65% presegel dosežek predhodnega leta.

Dosežena akumulacija, ki je skupaj z amortizacijo znašala 142,3 milij. din ali 8% celotnega dohodka sicer še ni bila na višini normalne

razširjene reprodukcije, razveseljiva pa je bila njena tendenca navzgor, saj je leta 1969 znašala le 6,7%. Akumulativnost so dosegle vse tovarne in to Jesenice 7,4%, Ravne 9,3% in Štore 8,1%.

Tudi dosežki prvega četrtletja so upravičili prognozo jasnega vremena. V prvih treh mesecih letošnjega leta je realizacija znašala 457,2 milij. din ali 27% več kot v enakem obdobju lani, za- beležen napredek pa je bil na Jesenicah 22%, na Ravnah 29% in v Štoreh 49%. Topla sončna klima, zlasti če traja predolgo, pa ne prinaša le dobrote. Obračun polletnega poslovanja to dokazuje.

Ustavitev odlivanja dohodka

Slovenske železarne so v svojem polletnem poslovanju nadaljevale z zboljševanjem prejemkov zaposlenih in s povišanjem akumulativnosti. S tem so se odtrgale iz liste garjevskih podjetij in ostale ne le proizvodno ustvarjalne, temveč postale tudi donosna organizacija združenega dela. Ob tem, da je število zaposlenih, ki je v poprečju znašalo 11.609 proti enakemu obdobju lani, ostalo skoraj nespremenjeno, je združeno podjetje doseglo 983,3 milij. din eksterne realizacije, kar je 36% več kot v prvih 6 mesecih leta 1970. Kljub temu, da so se poprečni osebni dohodki dvignili na 1.561 din mesečno ali za 17%, je bruto akumulacija, to je amortizacija, povečana za presežek dohodka ali dobiček, bila povišana od 75,1 milij. din na 132,6 milij. din ali za 76%. Posamezne železarne so dosegle naslednjo bruto akumulacijo: Jesenice 80,5 milij. din ali 105% več od prvega polletja 1970, Ravne 36,7 milij. din in napredovale za 38% ter Štore 14,8 milij. din ali 59% več kot prvo polletje predhodnega leta. S tem je v strukturi celotnega dohodka bruto akumulacija, ki je osnova jačanja materialnega potenciala tovarn znašala 12,1% in to v železarnah Jesenice 12,6%, Ravne 11,2% in Štore 11,1%.

Posebno zanimiv je podatek donosnosti, izražene z dobičkom, povečanim z amortizacijo, ki presega minimalno predpisano stopnjo. Ta je znašala na Jesenicah 48,4 milij. din, na Ravnah 25,7 milij. din in v Štoreh 10,8 milij. din, kar za vse združeno podjetje pomeni 85,6 milij. din ali 7,8% celotnega dohodka. Na zaposlenega so se pri takem najrealnejšem prikazu donosnosti iz zadnjega, ob ustanovitvi združenega podjetja, na prvo mesto povzpelle Jesenice. Ta tovarna je kljub pokrivanju razmejitvenih stroškov iz sušnih let 1967 in 1968, v prvem polletju letošnjega le-

ta akumulirala 8.750 din, a lani vse leto 3.100 din na zaposlenega. Na Ravnah je dosegel obraten. Medtem, ko jim je lani vse leto donosnost na zaposlenega znašala 7.350 din in so bile v vsem podjetju na prvem mestu, so v prvem polletju letos zaostale in dosegle 7.050 din. Štore so napredovale od lanskih celoletnih 3.180 din na letošnjih polletnih 4.650 din.

Nelikvidnost zadržuje porabo sadežev

Kljub spremenjenim odnosom v donosnosti, so v aku-

mulativnosti absolutno porastle vse tri tovarne. Slaba stran jasnega vremena pa je v nelikvidnosti celotnega podjetja in posameznih organizacij združenega dela.

Naše terjatve pri kupcih so se fantastično dvignile od 428,5 milij. din na začetku leta, na 570,2 milij. din ob koncu polletja. Ni je banke v državi, katera bi nas mogla napajati s tako obsežnimi krediti, da bi kompenzirala terjatve in omogočila redno oskrbovanje s potrošnim materialom in tekoče vzdrževanje naprav. V prvem polletju je vezava pri kupcih znašala

(Nadalj. na 8. str.)

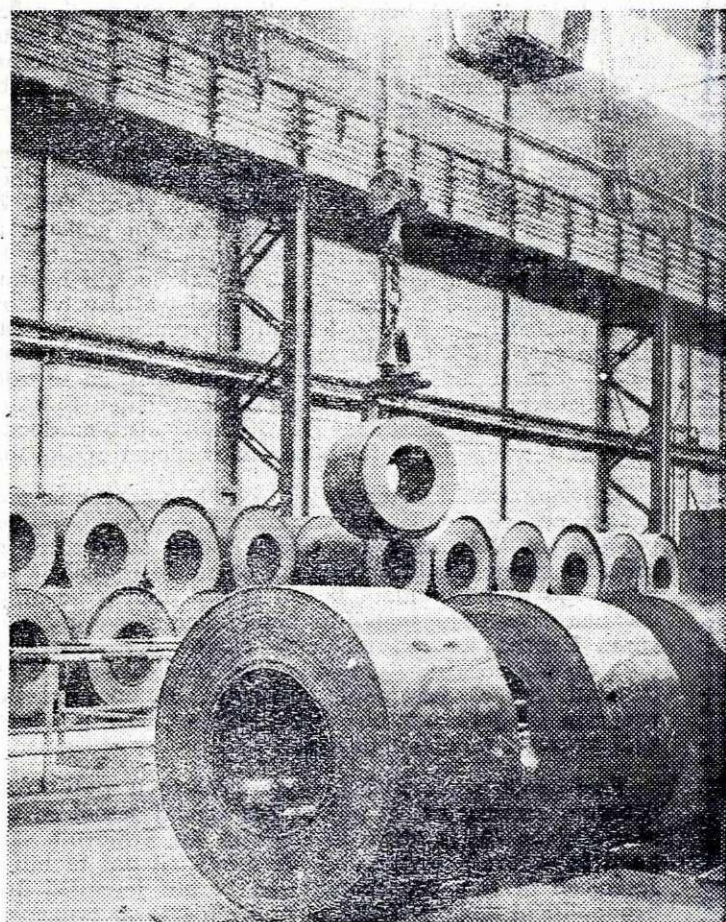
Popravek

V 33. številki Železarja se je v članku inž. Ivana Arzenška: Bistvene sestavine predloga samoupravnega sporazuma in postopek za njegovo realizacijo, vrnilo več neljubih tiskovnih napak. Tako se mora prvi stavek glasiti: Komisija za izdelavo samoupravnega sporazuma za črno in barvasto metalurgijo iz področja dohodka in osebnih dohodkov, je na osnovi razprav in pripomb samoupravnih organov podpisnic sporazuma na osnutek že izdelala predlog samoupravnega sporazuma in je sedaj v fazi kompletiranja z vsemi potrebnimi prilogi in izračuni, da bi tako kot celota bil poslan verifikacijski komisiji v potrditev in nato v končno veljavno registracijo.

Prvi stavek v tretjem odstavku pa se glasi: Nekoliko o tem, kakšne so bile pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma in kaj je od tega skupna komisija pri sestavi predloga upoštevala.

Na drugi strani pa se v drugem stolpcu prvi stavek v drugem odstavku pravilno glasi: Predvsem je potrebno v zvezi s tem pojasniti, da so v samoupravnem sporazumu določeni kalkulatívni osebni dohodki in pogoji dela predvsem obračunski element in eden od instrumentov za oblikovanje sredstev za OD (neobdavčena masa), ne pa za njihovo delitev.

V celoti je izpuščen tudi predzadnji odstavek, ki se glasi: Ker je delavski svet železarne Jesenice že sprejel sklep glede ureditve nekaterih vprašanj na področju nagrajevanja, sovpada k temu delu tudi usklajevanje splošnih aktov s samoupravnim sporazumom, tako da pospešeno in učinkovito delo po teh vprašanjih nam lahko prinese določena izboljšanja in ureditve na področju nagrajevanja oziroma osebnih dohodkov, seveda pod enim pogojem in to je, če bomo dosegali primerne proizvodne in ekonomske rezultate.

Proizvod valjarne štekel na Beli

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 4. septembra:		
inž. Janez KOMELJ, žičarna	524	81583
NEDELJA, 5. septembra:		
inž. Leon MESARIČ, hladna valjarina	524	81216
PONEDELJEK, 6. septembra:		
inž. Avgust KARBA, dir. proizvodnje	270	693
TOREK, 7. septembra:		
inž. Franc VICAR, predel. obrati	743	81572
SREDA, 8. septembra:		
Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620	776
ČETRTEK, 9. septembra:		
Jože KOŠIR, transport	451	84022
PETEK, 10. septembra:		
inž. Jaka SOKLIČ, strojne delavnice	556	81131

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsa črna sobota objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Predsedstvo ObK ZMS o jesenskem programu

Začelo se je s finančnimi težavami, kar je nesporna ugotovitev s prve seje predsedstva ObK ZMS Jesenice, ki je bila minuli četrtek. Predsednik ObK ZM prof. Srečko Krč, ki je prvi to neugodno novico prenesel na člane predsedstva, ki so bili tokrat izredno polnoštevilno prisotni, je obenem poudaril predvsem nadaljnjo vlogo požrtvovalnega in nesebičnega dela mladih samih v jesenskem obdobju. Kajti kljub resnemu stanju v blagajni ne bi smeli pozabiti na zaključke zadnje letne seje ObK ZM. Ti so nam več ali manj znani, vendar velja omeniti predvsem potrebo in nujnost vključevanja mladih v družbeno politično in ekonomsko dogajanje v občini, ter širšo angažiranost mladih na teh področjih. Spomladansko delo, kljub nekaterim dobrim rezultatom, ne zagotavlja tudi uspešnega zaključka dejavnosti v letošnjem letu. »Zaključki letne konference so bogati, vendar zelo zahtevni in v jesenskem obdobju bomo morali mladi žrtvovati precej, da jih bomo lahko uresničili. Potrebno bo še več entuziazma in volje, da z izključno lastnim delom prispevamo k skupnim ciljem«, je na koncu svojega uvodnega govora dejal predsednik prof. Krč.

V nadaljevanju je o finančno materialnem poslovanju ObK ZMS Jesenice govoril predsednik nadzornega odbora Jože VINDIŠAR. Povedal je, da finančno stanje ObK ZM resnično ni rožnato in da je bilo v prvem polletju porabljeno dva milijona in pol več finančnih sredstev kot pa je bilo predvideno. Tu ne gre za kakršnekoli nepravilnosti v samem poslovanju, pač pa sredstva niso bila pravilno porazdeljena na vse leto in ob splošni »suši« ObK ZM ne more računati na kakršnokoli izdatnejšo pomoč. Zaradi tega je nadzorni odbor tudi predlagal, da se izdela sanacijski program, ki bo zagotavljal izvršitev začrtanih nalog v drugem polletju ter da se obnovi oziroma dopolni dosednji pravilnik o finančno materialnem poslovanju.

Iz razgovora, ki je temu sledil bi lahko povzeli še predlog za pet ali veččlanski sekretariat — operativno telo predsedstva ObK ZMS Jesenice. Prisotni so predlog načelno že sprejeli, zahtevali pa so, da se do prihodnje seje pripravijo tudi kandidati, ki naj bi bili pred glasovanjem oziroma izvolitvijo temeljito seznanjeni s svojimi nalogami. Enotno je tudi mišljenje članov predsedstva, da delo ob nastali situaciji nikakor ne sme opešati ali celo omagati, še več, prevladuje mišljenje, da bo zastavljeni program za jesensko obdobje izpolnjen, kar potrjujejo tudi nekateri takojšnji ukrepi.

Predsednik prof. Krč je nato predstavil tudi kratek program seminarjev, ki naj bi bili zgodaj jeseni za vodstva aktivov ZM iz nižjih in srednjih šol, krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. Ti seminarji naj bi bili na Jesenicah in tudi predavatelji naj bi bili jeseniški družbenopolitični delavci. Teme za te seminarje so prilagojene možnostim in oblikam delovanja posameznih skupin oziroma aktivom iz določenega okolja. Tako naj bi npr. na seminarju za mlade v krajevnih skupnostih govorili o političnih ciljih in nalogah ZM v KS. Poleg tega, pa bi ravno na tem seminarju govorili še o oblikah in načinu vodenja mladinskih klubov, za katere je v naši občini vedno več zanimanja.

Ob koncu seje, ki je bila tokrat dovolj razgibana in ustvarjalna, so prisotni izvolili Mirota Lapajna kot predstavnika v komisiji za kreditiranje in štipendiranje dijakov. Sekretar ObK ZMS Jesenice Zlato VOGRIC pa je prisotne še seznanil o samoupravnem sporazumu glede nadomestila za osebni dohodek ter o nekaterih drugih stvareh.

Za konce pa še novica, ki bo bržkone razveselila precejšen krog mladih: od začetka septembra meseca nadalje bo pri »Jelenu« zopet mladinski ples. Predsedstvo ObK ZMS Jesenice ob tem upa, da bo vodenje mladih na plesu korektno in, da ne bo potrebno plesa zaradi kakšnih izgredov zopet prekiniti.

Zabava jeseniške mladine

Po jeseniških ulicah je spet dovolj mladih, ki so do sedaj preživljali svoje počitnice na morju, v gorah, pri sorodnikih, nekateri pa tudi na praksi v delovnih organizacijah.

Začelo se bo novo šolsko leto in mnogo mladih si bo spet postavilo vprašanje: Kje preživeti svoj prosti čas?

V gostilnah, mlečni restavraciji, v kavarnah. Zato lahko opravičeno napišem, ker je veliko mladih istega mnenja, da na Jesenicah nimaš druge zabave kot kino ali kako postopanje po gostilnah, ki jih na Jesenicah ne manjka. Sicer pa bo hotel Korotan, pa še kak drug lokal, kmalu dobil naziv mladinski klub.

Kaj je storila občinska konferenca ZMS za kulturno zabavo mladih?

Tako kot drugod, tudi pri nas večina mladih rada pleše. Toda, kje naj se nauči plesati? Kje organizirati ples? Edini prostor je pri Jelenu. Toda — kaj bi se zares ne moglo najti boljšega in večjega prostora. In še drugih prostorov, kjer bi se mladi lahko zbirali — vendar brez pijače, pretiranega kajenja in igralnih kart.

Vsi dobro vemo, kakšen je prostor pri Jelenu. Gradbeni inšpektor občinske skupščine je pred nedavnim opozoril lastnika dvorane, da le ta ni več primerna za večje prireditve. Toda, kje bi mladi potem lahko plesali, če bi ne dobili tega edinega prostora, ki jim je še na voljo. Tudi najemnina za dvorano, ki je lani znašala 240 in letos že 450 dinarjev za enkratno uporabo, se mi zdi previsoka. Poleg tega bo moral ansambel razumljivo plačevati še takse občinski skupščini in prispevek Zavodu za avtorske pravice. Tako so stroški precej visoki in vstopnina za ples bo verjetno že deset dinarjev, saj mora ansambel plačevati še reditelja in blagajničarko, da drugih stroškov sploh ne omenjam. Verjetno bo marsikomu težko odšteti 40 dinarjev mesečno samo za ples, posebno to velja za šolsko mladino. Izjema bodo morda tisti, ki so si v poletnih mesecih prislužili nekaj malega na praksi v delovni organizaciji. Tako bo zaradi prevelike vstopnine marsikomu zaprta pot na edini mladinski ples v občini.

O tem bi moral razmišljati še marsikdo, ne le mladi. Saj je vendar bolje, da se mladi zbirajo na kulturnih zabavah, kot pa v privatnih stanovanjih, kjer ne morejo mirovati in pritožb nad takšnimi zabavami ni malo, prav tako pa nad tistimi, ki se pozno v noč vračajo okajeni domov in kalijo nočni mir.

Želje in hotenja mladine so danes velike — posebej po klubskih prostorih, plesih, pa tudi drugod. Možnosti pa so povsod zelo majhne, saj je večina akcij že vnaprej obsojenih na propad.

fk

Obvestilo mladim

Predsedstvo občinske konference ZMS je na svoji seji 26. avgusta razpravljalo o mladinskem plesu pri Jelenu, ki se bo začel v prvi polovici septembra in bo vsako soboto.

Predsedstvo konference je mnenja, da mora biti mladinski ples ena izmed kulturnih oblik zabavnega življenja mladih, ki je na Jesenicah vsekakor potrebna.

Predsedstvo meni, da morata lastnik in koristnik dvorane gostinsko podjetje Železar, poskrbeti za to, da bo mladim onemogočen dostop v zgornje prostore pri Jelenu, vodstvo plesa pa mora samo skrbeti za potreben red in disciplino na plesu.

Če bi prišlo do pretiranega pijančevanja, tatvin, razbijanja in večjih neredov, ki smo jim bili priča v preteklem obdobju, si predsedstvo občinske konference ZMS pridržuje pravico, da zahteva ukinitve mladinskega plesa, ne glede na trajanje pogodbe, ki sta jo podpisala lastnik in koristnik dvorane.

Mladinski ples mora biti na dostojni kulturni ravni, za kar pa morajo skrbeti predvsem obiskovalci sami.

Predsedstvo konference si bo tudi v naprej prizadevalo, da najde boljše prostore za mladinske prireditve in ples. Vodstvu plesov pa bo predlagalo, da le-to poskrbi za razne kulturne nastope med plesom, kot so nastop folklorne, pevskega zbora, prikazovanje kratkih filmov in diapozitivov, branje pesmi mladih pesnikov in podobno.

Obiskovalcem mladinskih plesov želimo dosti kulturne zabave!

**Predsedstvo
občinske konference ZMS
JESENICE**

Seja sekretariata TK ZMS Železarne

V četrtek, 26. avgusta, je bila seja sekretariata TK ZM. Na seji so analizirali delo v zadnjem tromesečju in obravnavali akcijski program dela za september in oktober. Sekretariat je ocenil sodelovanje tovarniške mladine na paradi mladosti, srečanje mladih železarjev ZPSZ, obiske v kadrovske domove, sodelovanje na pohodu pionirskih in mladinskih odredov na Pristavo, sodelovanje v kegljaškem četverboju Železarna, Veriga, Plamen in Elan, četverboju mladih iz teh podjetij v plavanju, obiske karavel Belca, Kranjska gora in Zirovnica ob dnevu graničarjev ter istočasno organiziranje predavanja »Gorenjske planine« Pavla Dimitrova in nazadnje sprejel tudi pozitivno oceno o dobrem obveščanju mladih in javnosti v mladinski rubriki Železarja.

Sprejeli so okvirna izhodišča za akcijski program v mesecu septembru in oktobru. Predvsem je bilo govora o ponovnih obiskih v obratnih aktivih. Sprejeli so drugačni sistem pristopa kot v preteklem letu. Za uspešno udeležbo na sestankih bo potrebno dovoljenje obratovodij med delovnim časom, kajti sistem 4+1 ne omogoča sklicevanja sestankov v prostem času. Pri taki akciji bodo istočasno zahtevali tudi močno podporo ZK in sindikata. Ob sprejemanju nadaljnjega programa dela pa bodo morali pozorno obdelati analizo ankete, ki jo bodo izvedli sredi septembra in jo upoštevali pri načrtovanju dela. Sekretariat bo za sodelovanje prosil tudi kadrovske službe oziroma sodelovanje psihologa.

Predsedstvo začne z rednimi sejami v ponedeljek, 6. septembra. Predvidene so tudi kadrovske spremembe in povečanje članov v posameznih komisijah. Koncem septembra bodo imeli razgovor sekretariata z mentorji. Od tega razgovora si sekretariat obeta večjo podporo pri finančnih težavah ZM in ideološki usmeritvi njihovega dela. Sekretariat je mišljenja, da bi v jesenskem času izvedli problemsko konferenco na temo: »Koristi rekreacije za mladega delavca«, ravno tako pa bo nujno potrebno aktivno razmišljanje in odločanje mladega železarja »O stanovanjski politiki«, oziroma sredstvih in namenskem varčevanju za stanovanja. V teku je tudi analiza o izobrazbi mladih pri čemer pa že prvi podatki kažejo ne preveč lepo sliko, predvsem za nekvalificirane delavce. Torej dela bo dovolj in potrebna bo le močna volja, kolektivno delo, kakor tudi sodelovanje slehernega mladega železarja.

I. M.

Predlogi za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja

(Nadalj. s 1. strani)
pov je zgostitev delovnih mest v ostalih kategorijah.

Predlogi za spremembo oblik sistema nagrajevanja

Da bi pristopili k reševanju navedene problematike, obravnavamo v našem predlogu naslednje oblike nagrajevanja:

1. Kategorizacija delovnih mest

— rang delovnih mest po kategorijah v obratu in med obrati

2. Sistem diferenciacije oseb na delovnem mestu

3. Sistem ugotavljanja rezultatov dela posameznika

4. Formiranje mase OD in obračun OD

5. Oblike dodatkov OD

6. Reguliranje najnižjega nivoja OD v tovarni

Pred oblikovanjem posameznih naših stališč smo problematiko nagrajevanja predhodno obravnavali s posameznimi obratovodstvi in vodstvi delovnih enot.

Obrazložitev posameznih predlogov:

1. Analiza stanja kategorizacije delovnih mest je pokazala, da smo z dosedanjim delom komisije za kategorizacijo dosegli stopnjo usklajenosti med delovnimi mesti v obratih in med obrati, ki ne zahteva večjih posegov. Potrebno je le v rednem postopku še nadalje urejati vrednotenje posameznega delovnega mesta in to predvsem takrat, ko zahteva izhaja iz spremembe tehnologije ali organizacije dela. Tako stališče je bilo potrjeno tudi v vseh razgovorih z obratovodstvi.

2. Ker kategorizacija delovnih mest ne dopušča možnosti, da bi bilo lahko isto delovno mesto razporejeno v več kategorij, je nujno treba odpreti možnost diferenciacije oseb na delovnem mestu. Predlagamo, da vpeljemo sistem razporeditve oseb na delovnem mestu v tri stopnje (začetna, prva in druga stopnja).

Osebe se razporedi v ustrezno stopnjo na osnovi objektivnih kriterijev, ki bi bili izdelani specifično za posamezni obrat. Kot primer navajamo naslednje kriterije:

— stalno doseganje nadpovprečne proizvedene količine (optimalno koriščenje proizvodnih kapacitet),

— kvaliteta izdelava proizvodov z minimalnim izmetom,

— sposobnost delati na več proizvodnih agregatih,

— pazljivo rokovanje s proizvodnimi napravami brez večjih okvar, lomov in zastojev,

— red na delovnem mestu in tehnološka disciplina,

— stalna pripravljenost za opravljanje izrednih in nujnih del,

— omejevanje napredovanja zaradi potreb na dosedanjem delovnem mestu,

— itd.

Ocenjevanje bi se opravilo vsake tri mesece.

Sistem ocenjevanja naj bi zajel vse zaposlene v tovarni. Ocenjevanje bi opravljali neposredni vodje dela. Obratovodja oziroma šef službe ima pravico veta v primeru, da ugotovi, da ocena ni objektivna. Pri ponovni oceni posameznika se ocena lahko zviša, lahko pa tudi zniža na začetno stopnjo. Začetna stopnja ima vrednost kategorije delovnega mesta, na katerem je oseba razporejena. Prva stopnja ima vrednost ene kategorije več kot je ovrednoteno redno delovno mesto. Druga stopnja ima vrednost dveh kategorij več kot je ovrednoteno delovno mesto. Npr.: 6. kateg./I. pomeni sedmo kategorijo, 6. kateg./II pa pomeni osmo kategorijo.

Za vsako spremembo ocene mora oseba dobiti odločbo, na osnovi katere bo izvršen tudi tekoči obračun OD.

Samoupravni organi v obratih bi bili vključeni v sistem ocenjevanja s tem, da odobrijo kriterije ocenjevanja.

3. V dosedanjem sistemu je mesečni OD sestavljen iz dela, ki je odvisen od doseženih rezultatov dela posameznika in dela, ki je odvisen od splošnih rezultatov obrata in tovarne. Ta drugi del je relativno zelo visok in tako zmanjšuje pomen individualnih rezultatov dela.

Predlagamo, da je v bodočem sistemu nagrajevanja mesečni OD posameznika odvisen predvsem od njegovih rezultatov dela. Osnove za obračun tako oblikovanega mesečnega OD so:

— kategorija rednega delovnega mesta,

— stopnja dosežene ocene

— doseženi učinek dela (norma, akord, druga merila učinkov)

Predlagamo, da naj bo razmerje med obračunskimi osnovami in doseženim učinkom stalnejše, kar pomeni, da v primeru ko tovarna povečuje celotna sredstva za OD, mora povečati vrednost obračunskih osnov, ne pa spremeniti ta sredstva v gibljivi del mesečnega OD.

Predlagamo tudi, da morebitno razliko gibljivega dela, ki ni bila prenešana na obračunske osnove in izhaja iz boljših poslovnih rezultatov obrata in tovarne, izplačujemo vsake tri mesece, ki pa praviloma ne bi smel znašati več kot 30 % mesečnega OD.

Na vseh delovnih mestih, kjer obstajajo možnosti je potrebno uvesti merjenje učinka; kot merilo se lahko uporablja časovna norma ali vrednostna norma. Delovna mesta, ki neposredno poslužujejo taka delovna mesta, ki delajo v normi, so lahko

vključena v direktno poprečje. Delovodje in obratovodstvo nimajo poprečja norm, pač pa so vezani na dosežene rezultate količinske realizacije proizvodnega programa in odpremljene količine.

Za osebe, ki niso v normi, niti v direktnem poprečju, je treba izdelati specifično merilo za ugotavljanje splošnega mesečnega učinka obrata. Faktor, ki izhaja iz tega merila sme znašati največ 80 odstotkov poprečja norm.

Skupine vzdrževalcev, ki so stalno razporejeni po obratih, imajo direktno poprečje obratov katere vzdržujejo. Za vzdrževalce centralnih oddelkov pa je treba izdelati lastna merila.

Za strokovne službe je treba izdelati merila učinkov za področja na katerem delujejo. Doseženi faktor navedenih meril ne sme presegati 80 % doseženega poprečja norm.

V primeru, da v vzdrževanju, energetskih obratih, transportu in strokovnih službah obstoji realna možnost za uvedbo individualne norme, se le-ta lahko uvede.

Specifična merila za ugotavljanje indirektnih učinkov potrdi komisija za na-

predstavlja stalno tendenco uravnilovke.

Predlagani ukrep zahteva usklajitev meril za oblikovanje OD z možno višino izplačil sredstev, ki so namenjena za OD.

Da bi se izognili pogosti uporabi korekcijskih faktorjev, s katerimi bi usklajevali obračunano maso z razpoložljivimi sredstvi za OD, bi bilo pomembno imeti sklad sredstev za izplačilo akontacij. Tako bi premostili časovno razliko, ki nastaja med izplačevanjem OD za opravljeno delo in realizacijo izdelanih proizvodov.

5. Pri dodatkih na OD moramo razlikovati dodatke, ki izhajajo iz zakonskih predpisov in dodatke, ki so uvedeni z našimi samoupravnimi akti.

Dodatki za nadurno delo, nedeljsko delo in delo ob državnih praznikih ostanejo v sedanjih oblikah in se obračunavajo v % odnosu na obračunsko osnovo.

Dodatek na nočno delo naj se izplačuje v enakem znesku vsem upravičencem, ker menimo, da vpliva nočno delo enako otežujoče na vse, ki delajo ponoči.

Prav tako naj bi v enakem znesku izplačevali tudi dodatke za delo ob nedeljah tistim osebam, ki imajo prost dan med tednom. Dosedaj se ta dodatek izplačuje v % odnosu na obračunsko osnovo.

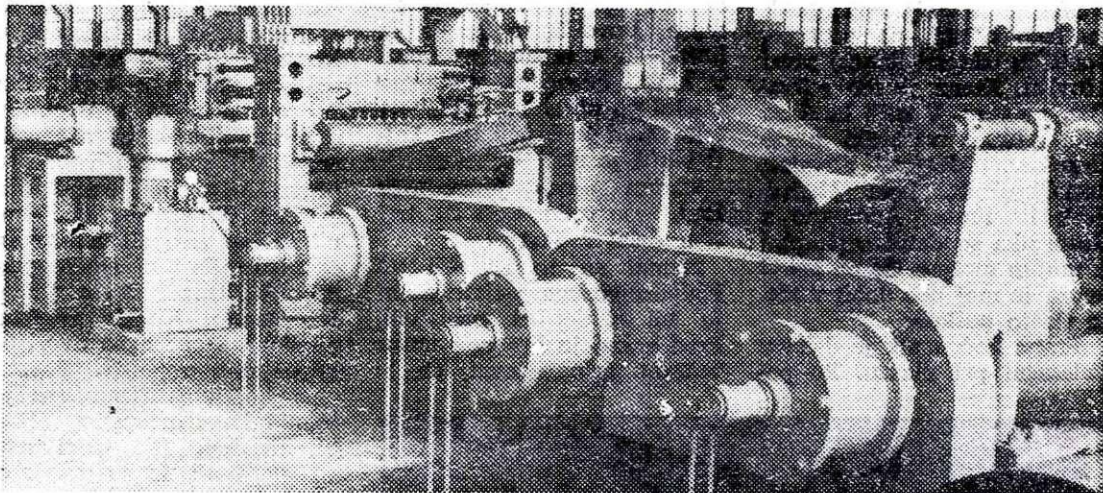
Obračunavanje OD za opravljena dela po pogodbah je lahko samo prehodna ne pa sistemska rešitev.

Že dosedanje izkušnje kažejo na možnost okoriščenja na račun rednega dela s posledico nerealno visokih zaslužkov.

Predlagamo, da se preneha z deli po pogodbah in naj se potrebna opravila, opravi v rednem in po potrebi v nadurnem delu. Mnenja smo, da je nadurno delo dovolj stimulirano tudi za to vrsto opravil.

6. Predlagamo, da v bodoče zagotovimo najnižji nivo OD tako, da odredimo ustrezno vrednost najnižje obračunske osnove, ne pa z odpravljanjem najnižjih kategorij. V primeru ko tovarna želi kompenzirati porast življenjskih stroškov s povečanjem OD, to ne opravi s % povišanjem vrednosti obračunskih osnov, temveč z dodajanjem enakih zneskov vsaki kategoriji.

Oba navedena ukrepa sta rezultat socialne politike tovarne. S preveč pogostim uporabljanjem teh oblik korektur OD preti nevarnost, da porušimo potrebni razpon med najnižjimi in najvišjimi ovrednotenimi delovnimi mesti, kar bi lahko imelo negativne posledice na pripravljenost oseb, da bi prevzele odgovornejša delovna mesta.

Konti peč v rednem obratovanju

grajevanje pri DE na predlog vodje DE.

Redni obračun doseženega OD posameznika se izvrši po veljavnih merilih. Dosežene rezultate ni dovoljeno spreminjati. Potrebne spremembe veljavnih norm in akordov opravi oddelek za študij dela in časa.

4. V trenutku ko uvajamo v sistem nagrajevanja neposredno odvisnost mesečnega OD od doseženih rezultatov dela posameznika, je brezpredmetno formiranje mase OD na nivoju obrata. Tako stališče izhaja tudi iz našega predloga, da prenehamo z mesečnim obračunom gibljivega dela OD ter da morebitni višek ustvarjenih sredstev izplačujemo tromesečno. Z osvojitvijo tega predloga odpade potreba po mesečnem prilagajanju obračunske mase OD po obratih. Dosedanja praksa takega uravnavanja

Predlagamo, da otežkočeni dodatek ostane kot oblika dodatka na OD, vendar naj se izvrši temeljita revizija sedanjega spiska otežkočenih del in načina koriščenja. Potrebno je odrediti tista izredna dela, ki so resnično izredno težka in občasna dela. Odrediti je treba tudi maksimalni čas ko je posameznik lahko dodeljen k takemu delu.

Dodatek na stalnost, ki je oblika stimuliranja delavcev za zmanjšanje fluktuacije, lahko ostane. Prav tako lahko uvedemo tudi druge oblike stimulacije kot instrument kadrovske politike.

Vsi ostali dodatki, ki niso odraz neposrednega uspeha dela posameznika, naj se ukinejo. To naj pomeni, da moramo v bodoče uvajati samo take dodatke na OD, ki bodo vezani neposredno na učinek dela posameznika.

Zato je potrebno skrbeti tudi za pravilno razmerje med delovnimi mesti. Take korekture pa bi opravili s % povišanjem vrednosti vseh obračunskih osnov.

Predlagamo, da uprava tovarne, strokovne službe, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije o teh predlogih razpravljajo in zavzamejo ustrezna stališča. Rezultat razprave naj pokaže ali so lahko ti predlogi izhodišča božjega sitsema nagrajevanja.

Ko bodo samoupravni organi določili izhodišča za bodoči sistem, bo potrebno izdelati program pristop za konkretizacijo sistema in vse potrebne instrumente sitsema. Mnenja smo, da so naloge konkretizacije bodočega sistema nagrajevanja tako dolgoročne in obsežne, da jih lahko opravimo samo s teamskim delom.

Ognjeni zublji vojne so se bohotno širili po Evropi in uničevali ljudska življenja. Evropa je krvavela, narodi so trpeli; Hitler pa je naprej zmagovalno korakal s svojimi hordami proti Moskvi. Moderni Džingiskan je v kolesje vojne vpregel največje dosežke znanosti in tehnike. Kazalo je, da je Hitlerjeva vojska nepremagljiva. Tako so mislili gestapovci, esesovci, nacionalsocialisti, fašisti in njihovi somišljeniki. Trd je bil boj proti podivjanim in od obljub omamljenim vojakom tretje rajha.

Pod udarci nasilja se je vžgala iskra upora, ki se je najprej počasi, rekli bi nevidno, širila, dokler ni zajela vseh mest in vasi, gozdov in polj, planin in ravnin. Med tistimi, ki so 1941. leta pomagali zanetiti upor, so bili tudi številni borci s področja krajevne skupnosti Javornik — Koroška Bela.

Ivanka Podgornik z Javornika je vdova. Njenega moža Franceta so Nemci ustrelili v skupini petih talcev 4. septembra 1941. leta na Koroški Beli. Prislunhimo Ivankinim spominom iz prvih dni vojne:

»Videla sem, da je mož nekega dne prinesel domov mitraljez. Pa ne ponoči, ampak podnevi. Mitraljez je skril v cvetočo lipo in vse skupaj povil v butaro, jo optal na rame in mimo Nemcev ter petokoloncev prinesel domov. Doma je mitraljez razstavil, ga lepo očistil, pa spet sestavil in odnesel naprej proti Hrušici. Komu je dal mitraljez, ne vem. V naši kleti so bili večkrat sestanki prvih ilegalcev. Marjan Kavalar, ing. Okrožnik, Ivan Medvešek in Franci Ambrožič z Javornika so delali v skupini z mojim možem. Še po smrti moža je moj oče dobil v kleti skrito puško.«

Franc Podgornik je delal v železarni pri plavžu. Po po-

Spomini iz NOB

V spomin pred 30 leti ustreljenim talcem na Koroški Beli

ŠOPKI RUMENIH ROŽ

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica **BEG Z MORIŠČA**, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado

klicu je bil zidar. Včasih je dejal ženi, da gre v to ali ono vas pomagat zidat hišo, v resnici pa je zbiral orožje in hrano na terenu. Precej orožja je zbral od jugoslovanske vojske, ki ga je odvrгла ali pa pustila v skladiščih. Med delavci je zbiral denarne prispevke za Osvobodilno fronto. Po mnenju žene ga je izdal sodelavec, ki še živi.

Podgornika so aretirali 13. avgusta 1941 na delovnem mestu v železarni. Njegova aretacija bi lahko imela hujše posledice, ker je imel Podgornik v delovni omarici spisek delavcev, ki so dali pomoč. Brž ko je sodelavec Dimitrij Sajenko iz Radviljice videl, da so Podgornika aretirali, je odprl Podgornikovo omarico in uničil spisek, še preden so prišli Nemci.

Podgornika so odpeljali na jeseniški gestapo. Sajenko je po službi obvestil ženo, da so aretirali moža. Ivanka se je takoj napotila na gestapo; s seboj je nesla kosilo za moža. Dovolili so ji, da je hrano dala možu, zaprtemu v kleti. Franc je nervozno brskal po hrani in jedel brez teka. Ženi je izročil uro, kajti slutil je zlo.

»Izdan sem,« je potožil ženi, »vse vedo. Celó to, kaj sem delal v Trstu.«

Nemci so to izvedeli od Podgornikovega prijatelja, ki je bil naklonjen nacistom. Pred vojno je France znancu večkrat pripovedoval, da je

v Trstu tajno sodeloval z znanimi revolucionarji-nacionalisti, Vladimirom Gortanom, Zvonimirjem Milošem in Marušičem, ki so bili ustreljeni na Bazovici pri Trstu. Podgornika, ki je zbežal v Jugoslavijo, so v odsotnosti obsodili na 18 let ječe. Nekaj časa je delal kot zidar pri raznih zidarskih mojstrih, nato pa se je zaposlil v jeseniški železarni.

Iz begunjskih zaporov je Podgornik trikrat pisal ženi na navadni dopisnici. Zaporniki so morali pisati v nemškem jeziku, zato so pisali dopisnice za druge tisti zaporniki, ki so znali nemško.

»Skoraj vsak dan sem šla v Begunje,« se spominja Ivanka, »da bi videla moža. Nikdar mi niso dovolili, da bi z njim govorila. Nosila sem mu pakete hrane in jih oddala pri vходу v zapore. Koliko teh paketov so dobili Nemci in koliko moj mož, ne vem.«

Četrtega februarja sem se spet odpeljala s kolesom v Begunje. S seboj sem nosila majhen paket za moža. Brž ko sem prispela v Begunje, sem zaslutila nekaj nenavadnega. Pri glavnem vходу v begunjske zapore je stal rdeč avtobus. Videla sem več znanih, ki so vstopali vanj. Nihče med njimi ni smel spregovoriti. Odpeljali so jih v internacijo. Ko je avtobus odpeljal, sem šla na dvorišče begunjskih zaporov. Paketa niso hoteli prevzeti. Vse je bilo tako nenavadno, rekla bi, zmedeno. Na cesti sem srečala ljudi, ki so preplašeni vzdihovali: 'Jož, grozno, grozno! Streljali bodo talce.' Več ni nihče vedel povedati. V zelenem vojaškem avtomobilu sem videla pet talcev. Med njimi sem prepoznala Antona Mohoriča in Franceta Krasteka z Javornika, frizerskega pomočnika. Ljudje so vedeli, da jih peljejo v smrt, samo niso vedeli kam.

Čez uro ali dve se je vojaški avto vrnil brez talcev. Še vedno nisem vedela, da so jih medtem postrelili v Lescah. Letaki so naznanili, da so 4. septembra v Lescah ustrelili pet talcev. To so bili Jože Bernard in Anton Poje iz Lesc, Jože Dacar s Černivca, Anton Mohorič in Franc Krastek z Javornika.

Zbegana sem tavalala okrog begunjske jetnišnice. Vojaški avto, ki je odpeljal talce v Lesce, je čakal na nove žrtve. Še slutila nisem, da bo med njimi moj mož in še štirje domačini. Policisti, ki so čakali na nove talce, so se sadiščno razposajeni razkro-

pili po vrtu. Videla sem, da nabirajo rože. Šopke rumenih vsesvetnic so zatakneli na zaslone sedežev, kamor naj bi sedli talci. Tako so se morilci norčevali iz žrtev; češ, naj vas vsesvetnice spremljajo v smrt. Spraševala sem se, kdo je nemškim policistom vcepil tolikšno pokvarjenost, kdo je v njihovih srcih zatrl sleherni čut za sočloveka.

Obupana sem se odpravila domov. Počasi sem pritiskala na pedala kolesa. Takrat še ni bilo sedanje ceste med Zirovnico in Lescami. Glavna cesta je peljala mimo Hraš in Vrbe proti Jesenicam. Na križišču v Zabreznici me je dohitel nemški avto. Prepoznala sem ga. To je bil avto, ki je zjutraj peljal talce na streljanje v Lesce. Spomnila sem se: to je avto, ki je pred vrati begunjskih zaporov čakal na nove talce; to je avto, v katerem so na sedežih talcev šopki rumenih rož. Dohiteli so me trije avtomobili. Nenadoma me je spreletel srh. Kriknila sem, ko sem skozi okno avtomobila zagledala moža. Peljejo ga na morišče, sem vzdihovala, ter z nadčloveško močjo poganjala kolo. Drvela sem za zelenimi avtomobili. Za njimi, za njimi, je kričalo srce. S kolesom sem spremljala avtomobile vse do cestnega klanca v Mostah. Tam sem na ovinku padla, cesta namreč ni bila asfaltirana. Peš sem šla na vrh klanca. Na Potokih sem na cesti srečala delavce, ki so me prepoznali. 'Ivanka, ali jih peljejo na delo?' so me spraševali. 'Ne na delo; v smrt jih peljejo,' sem zakričala.

Čudno je, da so talce najprej peljali skozi Javornik na Jesenice. Čemu je bilo Nemcem to potrebno, ne vem. Ali so želeli talcem še enkrat pokazati rodni kraj, da bi v njihovih srcih okreplili željo po življenju in s tem še težje, še mučnejšo ločitev od sveta?

Ko so se vračali z Jesenic, sem jih spet srečala. Kolikor mi je grlo dalo, sem zakričala: 'France, France!' Skozi steklo sem videla, da se je počasi obrnil, me pogledal in naslonil čelo na steklo. Glava mu je klonila pod težo nezprosnega spoznanja, da so to zadnji trenutki življenja.

Avtomobili so odpeljali proti Koroški Beli, jaz sem pa skozi Javornik proti domu jokala in tulila: 'V smrt jih peljejo, v smrt...'

Spotoma sem srečala brata in očeta. Bila sta namenjena v Begunje, da bi me prepe-

ljala domov. Vedela sta, da bodo streljali talce. Pri sosedih Angeli Ambrožičevi sem se izčrpana ulegla na kavč. Angela mi je močno pritiskala posteljno blazino na ušesa, da ne bi slišala streljanja...

Moj oče France Berce je videl, kako so streljali talce na Koroški Beli. O tem tragičnem dogodku je večkrat pripovedoval. Stal je za hrastom na vzpetini na vasjo, kakih 100 metrov stran. Mučni prizor je opazovalo tudi več drugih domačinov. Oče je stal tako blizu, da je prepoznal vse talce. Najprej sta iz avtomobila izstopila dva talca. Zavezali so jima oči in ju odpeljali h kolom, ki so bili postavljeni z zunanje strani pokopališkega zidu. Roke so imeli zvezane na hrbtu. Na kolih so bili klini, nanje so jih obesili. Streljalo jih je pet policistov.

Tako so najprej ustrelili dva, potem še dva, zadnji pa je bil ustreljen moj mož. Ko je stopil iz avtomobila, je videl že ustreljene tovariše, sotpine. Z zvezanimi očmi so ga odpeljali h kolu. Pred ustrelitvijo so mu odpeli suknjič. Oče je dobro videl, da je pri tem s komolcem sunil Nemca, češ, saj je vseeno, ali me ustrelite v odpetem ali zapetem suknjiču. Počili so strel in srce zadnjega talca je nehalo biti. Ljudje so nemo zrl v žrtve in se počasi razhajali. Sledilo je še zadnje dejanje. K talcem je pristopil oficir in ustrelil vsakega s pištolo v tilnik.

Ko so se Nemci odpeljali, se je oče spustil po bregu k mrtvim, objel zeta in jokajoče vzdihoval. 'To je moj zet, to je naš Francelj.' Oče se je besen vrnil domov. 'Če bi imel mitraljez, bi vse požel,' je kričal po hiši. Mama je skрила vse nože, ker se je bala, da bo oče odšel z nožem nad morilce. Z očetom sva se vrnila k talcem.

Objemala sem mrtvega moža. Z robcem sem mu obrisala obraz. V prsih je imel pet ran, šesto pa v tilniku. Z menoj je bila devetletna hčerka Sonja, ki ni mogla dojeti krute resnice. Tresla je očeta za kolena in rekla: 'Mama, glej saj oče ni mrtev? Saj nas gleda.' France je res imel oči odprte.

Četrtega septembra ob enajsti uri dopoldne so na Koroški Beli ustrelili pet talcev.

Ludvik Stražišar se je rodil 1912. leta na Javorniku. Delal je v železarni. Bil je aktiven član plaminskega društva in gorske reševalne službe. Kot esperantist se je dopisoval z esperantisti z Japonske, Švedske, iz Nemčije, Avstrije in drugih držav. Kot aktiven alpinist je po naročilu svojih dveh bratov vodil čez mejo ilegalce-komuniste.

Ko so se ustanovile prve partizanske skupine je imel z njimi redne zveze. Njegova brata Viktor in Polde sta bila že leta 1935 sprejeta v Komunistično partijo. Oba sta 1941. leta stopila v partizane. Polde se je razvil v

Zgodbo šopki rumenih rož, je Jožetu Vidicu pripovedovala Ivanka Podgornik z Javornika

Vik GREG
kol podobil

sponega v
nikin je
gorskega
1941. leta pa
plač pod
torn je bi
njen boju,
komja za k
je tel spon
domh. Lud
areli doma

Kel Kragi
dill. leta r
Bile čevlja
Ja 1941
areli na vr
lej Javorn
ji ga najp
njen sestri,
milš da im
pregandni i
žili ga, da
čepil leta
vsoo proti
licije preisl
Odpali so i
zapa od to
bradomočo
An Šavli
1941. leta na
komni mešč
1931. leta pros
ni umarici,
dev let. So
leta je kot
v jniški ž
Ospodilne i
razati že
nem okupa

Pc Frelil
1901. leta v
v ž valjari
leze. Bil j
dela, ki je
živl devet
novrat Avg
1941. leta v
hovnana je
tizata kuri
Stali so p
v Bnežakli.
Ospodilno
Šavki je p
pri rovnici.
dob spisek
na benicah
visti med n
liba ulija 19

Vik GREGORAČ, ki je kasneje sam padel kot talec, je takol podobil talce na Koroški Beli

sponega vojaškega poveljnika je kot komandant gorskega odreda poleti 1942eta padel na Lipanski plan pod Triglavom. Viktor je bil osemkrat ranjen v boju, je kot sekretar konja za kamniško okrožje del spomladi 1943 v Radonju. Ludvika so Nemci aretirali doma 29. julija.

Ki Kraguljnik se je rodil leta na Koroški Beli. Bil je čevljarški pomočnik.

Ju 1941 ga je gestapo aretir na vrtu gostilne Mulej Javorniku. Po aretaciji ga najprej odpeljali k njegovi sestri, kjer se je hranil, da ima pri njej skrit prehodni material. Obdolžili ga, da je prejšnji večer pil letake s sovražno vsebo proti okupatorju. Policijske preiskave stanovanje. Odpeljali so ga v begunjske zaprtje, od tod pa 4. septembra domačo vas na morišče.

Ali Šavli je bil rojen leta na Javorniku. Po konni meščanski šoli je šel 1930eta prostovoljno k vojni mramarici, kjer je ostal devet let. Septembra 1939. leta je kot strojnik zaposlil v janiški železarni. Mrežo Osvobodilne fronte je začel razvijati že prve dni po nemški okupaciji.

Frelih je bil rojen leta v Sorici. Delal je v železarni jeseniške železarni. Bil je sin gozdnega delavca, ki je s težavo preživljal devet otrok. Francelj je bil rojen leta v Avguštinu. Šel je leta v partizane. Frelih je bil kurirka v Sorici. Štali so pri Bertoncelynu. Frelih je bil rojen leta v Sorici. Šel je leta v partizane. Frelih je bil kurirka v Sorici. Štali so pri Bertoncelynu. Frelih je bil rojen leta v Sorici. Šel je leta v partizane. Frelih je bil kurirka v Sorici. Štali so pri Bertoncelynu.

rali pred železarno. Iz zapora je skrivaj poslal domov listek z naslednjo vsebino: »Trdno bodite prepričani, da bo zasijala svoboda. Če mi ne bomo, bodo pa drugi bolje živeli.«

Med talci na Koroški Beli je bil najmlajši Karel Kraguljnik, star 20 let; najstarejši pa Franc Podgornik, star 38 let.

Četrtega septembra zvečer so domačini po ukazu tedanjega župana Hajdigerja pokopali talce. Gestapovci so naročili, da jih morajo pokopati brez krste zunaj pokopališča. Domačini pa so skrivaj naročili veliko krsto. Vanjo so položili vseh pet talcev in jih pokopali tam, kjer so umrli nasilne smrti. Grob je bil že drugi dan okrašen s cvetjem.

Viktor Gregorač, 20-letni slikar in pisatelj z Javornika, je s čutom človeka in dozorrevajočega umetnika upodobil prizor z morišča. To je bila najbrž prva upodobitev talcev pri nas. Mladega Gregorača je doletela enaka usoda. Čez pet mesecev so ga ustrelili kot talca v Dragi. Z Gregoračem si je morišče ogledal tudi pesnik in pisatelj Miha Klinar, ki je napisal pesem v spomin žrtvam.

Javornik in Koroška Bela nista klonila pod težo krvavega nasilja. Do konca vojne je padlo še veliko žrtev. Naj bo spomin na prve talce obenem neusahljiv vir, ki bo napajal z ljubeznijo do domovine prihodnje rodove.

Opomba: Z objavo najboljših nalog bomo nadaljevali v prihodnji številki Železarnja. Danes glede na 30-letnico streljanja talcev na Koroški Beli in njihov krajevni praznik v celoti objavljamo odlomek iz knjige Jožeta Vidičca »Šopki rumenih rož«.

Župnik Mihael tudi ni miroval ta dva meseca. Večkrat je bil nad Vršanom, parkrat nad Mano in Klemenom. Pa se mu je stari začel umikati, kadar je zaslutil, da bo župnika prineslo v Podsmrečje, in če je šel v cerkev, je napravil ovinek mimo farovža in po opraviilu izginil, da mu župnik ni mogel v sled.

Zato se je bil Klemen zadnje dni odločil, da se z Lizo poroči. Kar na tihem, enkrat za trikrat bi ju oklicali. Župnik mu je obljubil, da mu dela dobi, v Mojstrani ali na Jesenicah, Liza pa je lahko doma, kamor bi hodil Klemen vsako soboto, da bo čez nedeljo pri svojih. Stari Belcjan se je vdal in Liza se je pričela pripravljati za zakonski stan.

Toda še so skušali vsi, da bi pregovorili starega Vršana. Celo Mana je govorila z njim, pa jo je samo pisano pogledal in ji dejal:

»Ne maraš grunta?«

In Mana je utihnila.

Tudi stari Belcjan je stopil do Vršana, da bi ga morda z moško, pametno besedo pregovoril. Kakor ga je bolelo, ko je stopil čez prag Vršanove hiše, vendar je zmagalo Lizino trpljenje in je šel prek vsega. Pa je prišel ven, ne da bi bil kaj opravil. Hudo je moralo biti med njima tiste pol ure, ko sta bila skupaj. Zakaj Belcjan ni teden dni z nikomer spregovoril besede, niti žena mu ni z vsemi spraševanji iztrgala skrivnosti pogovora. Le slišala ga je, kako je v spanju stokal, ako je sploh spal. Navadno pa je gledal v strop s široko razprtimi očmi, kadarkoli se je ponoči sklonila nad njegov obraz.

Se Liza je poskusila na župnikovo prigovarjanje in je šla. Ni čutila, kako hodi, ne vedela, kod hodi. In ni vedela, kaj bi iztisnila iz sebe, ko je stala pred neusmiljenim. Ko so se zapile vanjo tiste temne oči izpod košatih sivih obrvi in je rahel nasmešek spreletel Vršanov obraz, je kleknila na kolena pred njim in zajokala.

Slavko Savinšek

Geče

(11)

»Kaj se cmeriš?« je vrgel vanjo.

Še je ihtela in ni vstala.

»Oče, usmilit se!« je dvignila pogled in roke vanj.

»Nisem oče, ne tvoj ne njegov, ki mu boš mati! Klemen vprašaj!«

Obrnil se je vstran; a ko bi mu bila Liza videla skozi solze v lice, bi ne bila vstala, se opotekala k durim in omahnila ven v gosti mrak. Po kolenih bi bila šla do njega, objela mu kolena in še enkrat zaprosila. In dejal bi ji bil: Naj bo!

Tako pa ni, čeprav je morda sam čakal na tisto zadnjo troho ponižanja. Morda, kdo ve? Samo Bog, ki se je stari z njim v srcu vojskoval...

Dva dni potem, ko je bila Liza pri Vršanu, je Klemen zjutraj pokladal živini, ko je začutil roko na rami in Belcjanova mati so stali pred njim v hlevu.

»Mati?« se mu je iztrgalo in naročaj mrve mu je omahnil pol v jasli, pol v steljo.

»Kaj je, mati?« je planil znova, ko Belcjanova ni mogla takoj v besedo.

»Liza,« je izjecljala mati in se oprijela pograda za seboj.

»Recite, mati!«

»Oče si!« je kriknila polglasno.

»Jezus, mati!« je šinil Klemen kvišku in prebledel, pa spet zardel.

»Fant je,« je nadaljevala mati.

»Fant je, fant je,« se je trgalo v Klemenu in iz njega, kakor da ni prav razumel. Zdivjal je po hlevu kot vihar in ponavljal pred seboj:

»Fant je, fant je!«

Nakar se je ustavil pred Belcjanovo, ki so ji lile solze iz oči, in ji skoro kriknil v lice:

»Mati, fant je, slišite, fant je!«

»Ne nori, Klemen!« ga je zgrabila Belcjanova trdo za lakat, da je odnehal. »Bog ve, če bo obstal!«

Klemen je onemel. Šele čez čas je zmogel:

»Je hudo?«

»Seveda. Prehitevec je, razumeš! Tvoj stari je kriv, ker je bil tak z njo. Tudi ona še ni iz nevarnosti!«

»Liza!« je planil fant k vratom, da bi zdivjal k Belcjanu.

»Norec!« ga je zgrabila Belcjanova za roko in ga potegnila nazaj, »bi rad umoril njo in otroka?«

Klemen je strmel vanjo kakor blazen.

»Ali ne veš, da ne smeš zdaj k njej? Če že ne radi ljudi, radi nje same ne delaj neumnosti!«

»Liza!« je planilo zopet iz fanta.

»Bo že z božjo pomočjo. Le fantè bo težko, ker je slabotno. Pa menda vzdrži, saj je Vršanov.«

Mati je hotela oditi, ker se ji je mudilo nazaj k hčeri. Ali zdaj je njo zgrabil Klemen za roko in jo pridržal:

»Mati, kdaj jo bom smel videti, in fanta?«

»Nekaj dni počakaj, da si opomore.«

»Znorim, mati!«

»Ihta Vršanov! — Na večer pridi poprašat pa me pokliči ven, a tiho, da te ona ne čuje!«

Belcjanova je odšla, se še nahitro na dvorišče ozrla, je li ne vidi kdo Vršanovih, in je stekla čez travnik do kolovoza, kar so ji dale stare noge. Komaj je dobro stopila par korakov po kolovozu, ko je zrastle iz veže stari Vršan in začuden pogledal za njo. Je še ni videl v toliki bližini Vršanovine, odkar sta bila sosed. Umeknil se je nazaj in se zamislil. Slutil je, pa ni mogel verjeti.

Po hlevu pa je norel Klemen gor in dol, bil z rokami živali po hrbtu in krikal:

»Fant je, fant je!«

Ko je stopil hlapec v hlev in začuden zastrmel v Klemenovo norčavo divjanje, je planil Klemen predenj in zazijal na vsa usta:

»Fant je, slišiš, fant je!«

Potem pa je zdivjal v velikih skokih v gmajno nad hišo in niso ga videli Vršanovi do noči.

Drugi dan je stopil nakrat pred očeta, bled, s temnimi sencami pod očmi, nepočesan, neumit. Trdo je hodil in zobe tiščal skupaj, ustnice so mu podrhtevale in globoko je požiral ter tiščal v grlo nazaj, da so se mu žile na vratu nabrekli. Roke so mu trepetale, ko se je oprijel hrbitišča stolice, kakor bi bil iskal opore. Težko se mu je potem iztrgalo, zamolklo, da je udarilo v tišino sobe kakor s kolom po lobanji.

»Oče!«

Vršan se je ozrl, kakor da je sina šele sedaj zapazil.

»Kaj bi?«

Fant ni mogel takoj; še je požiral, preden se mu je znova utrgalo:

»Oče!«

»Blekni, kaj bi rad!«

»Ne renčite, oče, dokler ne povem, sicer se ne zmorem.«

»Povej že!«

»Liza...«

»Sem že čul. Veselje imaš z njo!«

»Ne ubadajte oče, naj povem!«

»Povej, ne držim te!«

»Oče, naj jo vzamem!«

»Vzemi!«

»Ne tako, oče! Enkrat recite drugače, samo enkrat, saj niste iz železa!«

»Kolikor ti, nič več!«

»Naj pride k nam za mlado!«

»Sem že povedal.«

»Prosim Vas danes, glejte, oče, prosim, kakor še nisem in ne bom nikogar.«

»Tudi jaz sem te že, pa ni zaleglo. Zdaj imaš.«

»Ali jaz ne morem drugače!«

»Jaz tudi ne!«

Obrnil se je oče, obmolnil sin. Žile na čelu so se v Klemenu nabrekli, vztrepetala je roka, ki se je še vedno krčevito oprijemala stola. Pred očmi mu je plesalo, zgrabil bi bil in udaril. Ali zagorele so vanj Lizine splasene, vročične oči, ki jih ni bil videl, toda slutil iz materinega pripovedovanja.

»Se Vam ne smili?« je poskušal.

»Tudi tebi se ni!«

Spet sta pomolčala. Sin je stopil korak za očetom.

»Oče, dajte si k sebi, prosim Vas. Naj jo vzamem in zapišite mi! Da ne bo po zlu pri nas, oče!«

»Sem že dejal!« se je obrnil oče vanj in ga gledal.

»Kakor se Bog prosi, oče, Vas prosim: usmilit se vsaj otroka!«

»Menda boš skrbel zanj, saj si mu oče.«

»Tako me pōdite?«

»Ne podim te, kdo je dejal? Ali grunta ti ne dam, če jo vzameš. Premisli si!«

»Sem že, oče! Samo Lizo, druge ne, Micke ni kdar.«

»Ne silim več zanj! Pusti, pa počakaj, morda se premisliš.«

Kristalizacija samoupravne ureditve

(Nadalj. s 3. str.)

na Jesenicah 89, na Ravnah 98 in v Storah 73 dni. Prav v poletni vročini je skupaj z zveznimi stabilizacijskimi ukrepi nastopila taka suša, da so se do kraja izpraznili ne le naši denarni tresorji, temveč tudi skladišča surovin, starega železa in drugega vložka. Pred težko in nerešljivo neznanko je vodstvo podjetja pri iskanju izhoda iz te zagate. Kredite, ki jih občasno dobivamo in katere upravičeno pričakujemo predvsem sedaj, bodo brez spremenjenih odnosov do kupcev, le kratkotrajno podaljševanje naše donosne proizvodne ustvarjalnosti. Ker je prodaja za denar v državi prava čarovnija, je večja preusmeritev na izvoz nujna.

Samoupravni sporazum za področje delitve dohodka in osebnega dohodka, ki bo v kratkem uveljavljen, bo od nas vseh in od posameznih organizacij združenega dela terjal dvoje:

— tako organizacijo in tako produktivnost dela, da bodo z dodatki povečani po prečni kalkulativni neto osebni dohodki obračunani.

— tako rentabilnost in tako donosnost poslovne dejavnosti, da bo zagotovljeno jačanje materialne osnove temeljne organizacije združenega dela ali tovarne.

To naj bi pomenilo red in spodbudo v delitvenih odnosih, socialno varnost delavca in stabilnost organizacije združenega dela. Kapital ni kapital, če se ne oplaja, to pa velja v našem tržnem sistemu tudi za naše naložbe. Tega se vsi premalo zavedamo. Potem, ko so se povisale cene večjemu delu naših izdelkov, so objektivne ovire v našem podjetju znatno utesnjene, zato bomo ob velikih naporih oba pogoja samoupravnega sporazuma postopoma dosegli.

Zboljšanje razmerij v primarni delitvi doseženo z mehanizmom o oblikovanju cen jekla in samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in osebnega dohodka, so del procesa urejanja naše družbene ureditve, ustavne spremembe pa zajemajo celoto.

Suverenost ni brezplačna

»Socialistična republika Slovenija je država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in na oblasti in samoupravljanju delovnega razreda...« je uvodoma napisano v besedilu osnutka XXV. dopolnila republiške ustave. S temi nekaj besedami je izražena celotna zgodovinska sprememba, ki je nastala ob kristalizaciji jugoslovanske federativne, socialistične ureditve. Slovenija bo po teh ustavnih spremembah suve-

rena državotvorna skupnost z jasno demokratično, samoupravno, socialistično vsebino. Ta opredelitev ne bo značilna le za republiko kot celoto, temveč tudi za druge družbeno politične skupnosti in še posebej za proizvodno poslovne odnose.

Družbeno dogovarjanje in samoupravni sporazumi, bodo poleg statuta odslej glavni usmerjevalci medsebojnih odnosov znotraj podjetij in na širšem področju združenega dela. Z ustavo zavarovane pravice temeljne organizacije združenega dela ne bodo zoževale, temveč spodbujale povezovanje v raznih oblikah združenega dela, z delitvijo delovnega programa in združevanjem sredstev v poslovne enote, da bi tako še hitreje poviševale svoj dohodek.

Spremenjene ustave še daleč ne bodo pomenile le razširitev pravic, temveč s poglobljanjem samoupravljanja tudi več neposredne odgovornosti pri ustvarjanju in razsodni porabi plodov dela. Slovenija in tudi naša proizvodna tvornost vsebuje vse jugoslovanske gospodarske slabosti od deleža v deviznem deficitu do deleža v ne likvidnosti in pretirani porabi. Nov položaj in čisti računi nas bodo za uveljavljanje državotvornosti prisilili na tako gospodarnost, ki bo upravičevala renome in ob stabilizaciji dala dinamično rast. Povečani izvoz na konvertibilna področja, v kar nas usmerja geografski položaj in sili negativna plačilna bilanca, bo najučinkovitejše sredstvo, ki bo imelo svoj učinek na vsa področja družbenega življenja. To pomeni, da Slovenija ne bo smela biti prizorišče neplodnih razprav, kot so bile v letošnjem polletju na temo demokracije in kdo z njo razpolaga,

za katero so končno tudi iniciatorji priznali, da je bila njena največja modrost v prekinitvi, temveč bolj kot dosedaj republika procesa zdravega gospodarstva. Združeno podjetje slovenske železarne bodo v tem procesu morale biti kreativna delovna tvornost.

Naše združeno podjetje se je po dopolnitvi ustave znašlo v novi kvalitetno spremenjeni vsebini, ki bo dalo širšo platformo za še uspešnejšo ekonomsko poslovno povezanost slovenskega železarstva v integralno celovitost. V tem je bil razlog za posluš, ki so ga pokazale družbeno politične organizacije in samoupravni organi na Jesenicah, Ravnah in Storah, katerih predstavniki so se 6. avgusta zbrali na Jesenicah, da bi se dogovorili o pristopu k prilagojevanju poslovno proizvodnih odnosov v tovarnah in v združenem podjetju z ustavnimi spremembami. Vsi so bili pri tem iz politično ekonomskega vidika edini, da je utrjevanje vezi v združenem podjetju in oblikovanje trdne skupne proizvodne tvorbe, interes vseh treh železarn. Kot ena od prvih nalog naj bi bila na podlagi samoupravnega sporazuma poenotena delitev osebnega dohodka v združenem podjetju.

Družbeno politični delavci naših tovarn so prevzeli pobudo in bodo skupaj s strokovnim vodstvom že v času javne razprave, na besedilo osnutka republiških ustavnih sprememb, na podlagi zvezne ustave izdelali zasnovo vsebinske vloge združenega podjetja kot zveze organizacij združenega dela. To bo ob izvrševanju akcijskih programov in razvojnih načrtov pomenilo utrjevanje poslovne stabilnosti slovenskega železarstva.

Gregor Klančnik

Kaj bo z dobavo električne energije

Dober električar pravi, da lahko povsem preprosto ugotovimo, ali je električni daljnovod preobremenjen. Če je daljnovod preobremenjen, potem ptice ne sedajo na žico. Na gorenjskih daljnovodih že nekaj let ni ptic, kar pomeni, da so preobremenjeni. Že preteklo zimo smo na Gorenjskem imeli dva večja izpada električne napetosti in nekaj manjših. Situacija je trenutno taka, da lahko letošnjo zimo pričakujemo še več izpadov.

Gorenjska je trenutno napajana z dvema 110 kV daljnovodoma, od katerih je eden za potrebe železarne, drugi pa za ostale potrošnike. Če pride do izpada enega, potem je toliko bolj obremenjen drugi daljnovod. Predstavniki gorenjskih občin so že dalj časa opozarjali na kritično situacijo v preskrbi z električno energijo, saj se je v zadnjih 15 letih potrošnja na Gorenjskem letno povečala za povprečno 14%. Na pobudo gorenjskih občin je bil ustanovljen tudi v okviru republike odbor za urejanje vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektro gospodarstva.

Ta je na pobudo podjetja Savske elektrarne v prioritetni program dal tudi zgraditev tretjega daljnovoda od Kleč (Ljubljana) do Nakla in rekonstrukcijo stikališča v Mostah. Že samo to bi v marsičem izboljšalo situacijo na Gorenjskem. Savske elektrarne so že pripravile vse načrte, opravile potrebne licitacije ter pripravile potrebne pogodbe. Z deli bi morali že začeti, predvidoma pa bi dela opravili že do zime. Vendar se je zataknilo pri denarju, saj banke še do danes niso odobrile potrebnih kreditov za gradnjo, ker menda še ni sklenjena pogodba med banko in ustreznimi organi SR Slovenije o koriščenju sredstev, ki so jih vlagale delovne organizacije kot 5 oz. 7% prispevek na vse investicije. Kot je znano, so morale delovne organizacije ob vsaki investiciji v objekte plačati tudi določen odstotek v sklad za energitiko. To so sredstva, ki so še vedno last delovnih organizacij, vendar

se lahko namenijo za urejanje električnega omrežja v naši republiki. Po približnih ocenah, naj bi samo gorenjsko gospodarstvo v preteklih letih zbralo na ta način okoli 70 milijonov novih dinarjev. V informacijo naj povemo, da bi predvidena investicija izgradnje daljnovoda in rekonstrukcija stikališča veljala okoli 10 milijonov novih dinarjev.

Pred dnevi je podjetje Savske elektrarne obvestilo tako gorenjske občinske skupščine in ustrezne organe republike o situaciji in pa o tem, da ne bodo mogle prevzemati prav nobenih odgovornosti. Dobesedno so v dopisu zapisali: »Po vseh navedenih ukrepih za redno dobavo električne energije Gorenjski ne prevzamemo več odgovornosti, ker bodo prekinitve dobave, ne po naši krivdi, z nastopom zimskega obdobja začele postajati vse bolj pogoste in bodo povzročale gospodarsko škodo.«

Resnično se lahko vprašamo, kdo bo kriv za vse eventualne izpade, kdo bo kriv za vso škodo, ki bo nastala v gospodarstvu Gorenjske in s tem v slovenskem gospodarstvu. Ali se odgovorni republiški organi ne zavedajo, da lahko z okvaro na gorenjskih daljnovodih porušijo celotni elektro enega sistem Slovenije, kot se je zgodilo ob enem izmed izpadov preteklo zimo.

Po besedah strokovnjakov še ni vse zamujeno. Z takojšnjo akcijo bi se še vedno dalo do bližnje zime, sicer z precejšnjo zamudo, urediti vse potrebno in omogočiti redno dobavo električne energije gorenjskemu potrošniku.

Zaskrbljujoči vpis na poklicno železarsko šolo

(Nadaljevanje s 1. strani)

klicih, ki jih usposablja strokovne šole železarskega izobraževalnega centra in o širokih možnostih, ki jih železarna nudi na področju strokovnega izobraževanja in izpolnjevanja. Ravnatelj šole meni, da bi se v tem pogledu morali v okviru občine dogovarjati med delovnimi organizacijami in šolami glede poklicnega usmerjanja mladine v občini.

Pridružujemo se njegovemu mnenju, ker nam v tem pogledu v občini manjka perspektivni program poklicnih potreb in poklicne orientacije oziroma usmerjanja. Najbrž smo letos premalo preudarili ustanovitev oddelka ekonomske srednje šole na Jesenicah, ki je sprejela 34 kandidatov, poleg tistih, ki so bili spre-

jeti na enako šolo v Kranju. Ali je res potreba po tovrstnih kadrih v občini tako velika, ali je bil kakšen drugi razlog za to. Res je, da je pri nas z ustavo zagotovljena svobodna izbira poklica, vendar tudi v tem pogledu nastopi tako imenovano »carstvo nuj« oziroma možnosti zaposlitve po končani šoli in družbene potrebe, ki jih narokuje razvoj. V tem pogledu bo potrebno več dogovarjanj in jasne orientacije v občini, saj železarna še vedno predstavlja skoraj 80% eksistence občine.

Tudi za strokovne šole ŽIC to predstavlja določen problem, saj so tako prostorske kot kadrovske zmogljivosti mnogo večje kot je letošnje stanje učencev na šoli. Seveda pa slab vpis še večji problem predstavlja za železar-

no, ki ji predvsem manjka kadra, ki ga usposablja strokovne šole ŽIC. Ob takem stanju, je dejal ing. Zevnik, bomo morali razmišljati tudi o drugačnem načinu izobraževanja in usposabljanja raznih poklicev za vzdrževalce ožjih profilov iz ne kvalificiranih in polkvalificiranih že zaposlenih delavcev.

Letos so na vseh strokovnih šolah ŽIC upeljali tudi petdnevni delovni teden s prostimi sobotami. Za to so se odločili, ker imajo to uvedene vse šole v občini in vse delovne organizacije. Zaradi tega so že v lanskem šolskem letu imeli nekaj težav, ker so učenci imeli obvezno prakso v železarni tudi v sobotah, obrati pa so bili prosti in je bil največkrat tak dan nekoristen. Glede organizacije po-

uka ob uvedbi prostih sobot, nam je povedal ravnatelj, na tehnični srednji šoli ne bodo imeli posebnih težav. Zaradi tedenskega zmanjšanja števila ur, se bo pouk, tako kot na vseh ostalih šolah podaljšal na 38 tednov. Nekoliko več organizacijskih težav bodo imeli na poklicni šoli, kjer imajo tedensko teoretični in praktični pouk, različne poklice in delitev učencev na skupine. Pouk so organizirali tako, da imajo učenci po dva dni v tednu teorijo oziroma prakso, v sredah pa kombiniranje teorije in prakse. Zaradi tega imajo nekateri razredi tudi enkrat tedensko pouk v popoldanskih urah. V prostih sobotah pa bodo lažje organizirali športne dneve, ekskurzije, izlete in druge oblike izvenšolske dejavnosti.

Čez 600 otrok v Novigradu

Solze ob prihodu in solze ob odhodu iz otroškega letovišča DPM Jesenice v Novigradu, so že nekajletna značilnost, ki jo spremlja osebje, ki skrbi za naše najmlajše občane, ki letujejo v prijaznem zalivu ob Novigradu. Zaliv bi lahko imenovali tudi slovenski, saj se nekaj kilometrov razprostirajo počitniški domovi oziroma naselja počitniških hišic slovenskih delovnih kolektivov in organizacij. Vse skupaj izgleda kot pravljica vasi ob modrem Jadranu, ki vsako leto nudi nekaj stotinam občanov naše občine in tisočim drugim prijetne počitnice. V tem delu si postopno ureja svoje letovišče tudi naša občinska zveza DPM. Postopno, ker je skoraj na povsem golem zemljišču v nekaj letih zraslo naselje s prijetnimi počitniškimi hišicami in centralno kuhinjo z jedilnico, umivalnicami in sanitariji, njihove želje in zamisli pa še niso dokončno uresničene. Do naselja te pripelje nova asfaltirana cesta, ki povezuje vse območje, kjer letujejo slovenski otroci, delavci, borci in drugi s svojimi družinami.

V letošnjih počitnicah se je izmenjalo kar pet izmen z nad 630 otroki. Zadnja izmena, ki je zamenjala otroke, ki se jim začel novo šolsko leto, bi lahko imenovali internacionalno. V njej si lahko srečal poleg naših občanov z družinami, tudi naše rojake, živče onstran Karavank, Avstrije, Nemce, Švede... V letovišču sicer ni vsega komforta, je pa doma pozornost, prijaznost in domačnost. To pa pri mnogih zamenja hotelsko popolnost, posebno še, ker je v letovišču zmerna pensionska cena. Neutrudljivo in maloštevilno kuhinjsko osebje se trudi od jutra do večera, da pripravi čimbolj izdatno in okusno hrano. Za njih morje skoraj ne obstoji, večkrat ga lahko vidijo le skozi okno, ker morajo ves dan krepko delati, da nahranijo od 100 do 200 lačnih ust. Upravnika Lovro Zemva, nekdanjega smučarskega tekača in trenerja gorskih smučarskih tekačev vidiš v kuhinji, pri zlaganju prehranbenega blaga, pri kupovanju, naročanju, za pultom pijač, pri prijavah, izdajanju posteljnega perila in plačevanju pensiona. Nekaj dni, čeprav na dopustu, je

opravljal funkcijo »pomožnega delavca« tudi predsednik občinske zveze DPM Jesenice Bernard Jakopič, ki ga je zamenjala tajnica Ivanka Torkar, ki si jo ravno tako lahko srečal v kuhinji, za pultom, pri razporejanju po sobah... Osebje, s funkcijami vred, ki živi za letovišče in ki ne pozna počitka, osebje, ki je pripravljeno prijeti za vsako delo. Mnogi od njih so letovišče od vsega začetka pomagali graditi, spremljali njegov razvoj in zato je postal del njih samih. To pa je tudi jamstvo, da se bo še naprej izpopolnjevalo in gradilo. Iz zelo majhnih borovčkov, ki so kuli iz trave pred leti, so se že zarasla drevesa, ki dajejo prijetno senco. Tako se je iz zelo preprostih razmer v prvih letih in s skromnimi sredstvi razvijalo letovišče. Letovišče, ki zaradi svoje izredne lege, zasluži še več naše skupne družbene pozornosti. Letovišče, ki daje letno nekaj sto našim otrokom in odraslim, predvsem iz družin z nižjimi osebnimi dohodki, zdravja in novih moči za učenje in delo.

Čeprav otroško letovišče DPM ni brez pomanjkljivosti, ki so predvsem materialne narave, pa vendar na vsakem koraku čutiš, da se tako osebje, kot funkcionarji tega zavedajo in da v drugih oblikah hočejo to oblažiti. V načrtu imajo vse to odpraviti in naprej izpopolnjevati letovišče, kajti s skromnimi sredstvi ni bilo mogoče vse naenkrat narediti. Pri tem jim želimo veliko uspeha, predvsem pa še več družbene pomoči, ki jo v vsakem pogledu opravičujejo in zaslužijo. Za dosedanje delo zaslužijo vse priznanje. Priznanje pa zasluži tudi letošnje osebje, ki je resnično obudovanja vredno.

PRAZNOVANJE KRAJEVNEGA PRAZNIKA NA JAVORNIKU

Program:

- petek, 3. 9. 1971
- ob 18. uri otvoritev spominske razstave petih talcev v delavskem domu na Javorniku;
- ob 18.30 slavnostna seja družbenopolitičnih organizacij v dvorani delavskega doma;
- sobota, 4. 9. 1971
- 15.30 šahovski dvoboj ŠD Jesenice : šahovski sekciji Svoboda Javornik — Koroška Bela v delavskem domu na Javorniku
- ob 17. uri koncert pihalnega orkestra jeseniških železarjev pred osnovno šolo;
- ob 18. uri komemoracija na grobovih talcev.

Novigrad, v ozadju ob obali se razprostirajo slovenska počitniška naselja

Spominska svečanost na Jelovici ob obletnici smrti narodnega heroja Gregorčiča

Tako kot že nekaj let doslej, bo tudi letos 11. septembra spominska svečanost ob obletnici smrti narodnega heroja Joža Gregorčiča-Gorenjca na Lipniški planini na Jelovici, kjer je Gregorčič padel pred 29. leti. Spominske svečanosti se vsako leto udeležujejo učenci višjih razredov osnovnih šol in učenci srednjih šol jeseniške in radovljiske občine. Glede na prosto soboto pa organizatorja — občinska odbora ZZB NOV Jesenice in Radovljica, pričakujejo večji obisk tudi odraslih, predvsem organizacij ZZB NOV in SZDL. Do Lipniške mladine vodi zelo dobra cesta (Radovljica — Lancovo — Lipnica — Jelovica) uporabna za vsa motorna vozila.

Joža Gregorčič-Gorenjc, ki je bil poleg narodnih herojev Staneta Žagarja in Lojzeta Kebeta med organizatorji vstaje v Poljanski, Bohinjski in Gorenjesavski dolini, je sicer padel 9. septembra 1942 skupaj s še 25 borci zaščitne čete štaba I. grupe odredov, vendar pa je po dogovoru s šolami spominska svečanost vedno prvo naslednjo soboto zaradi prostih sobot. Poleg udeležencev z avtobusi in osebnimi vozili, je doslej nekaj šol organiziralo tudi spominske pohode iz železniške postaje Globoko prek Kamne gorice na Jelovico.

Letos je predviden odhod z avtobusi z Jesenic v soboto 11. septembra ob 8. uri zjutraj. Po komemoraciji pri grobnici v Radovljici, kjer je skupaj z ostalimi borci pokopan Gregorčič, ki bo ob 8.30, bo skupni odhod na Lipniško planino, kjer bo spominska svečanost ob 10. uri. V kulturnem programu bodo sodelovali srednješolski mladinski zbor Blaž Arnič z Jesenic in recitatorji O Jožu Gregorčiču in o borbi zaščitne čete štaba I. grupe odredov pred 29. leti bo govoril udeleženec te borbe, prvoborec Janez Lušina-Mali. Po komemoraciji bodo lahko učenci posameznih šol nadaljevali pot v Škofjo Loko in obiskali Gregorčičev spominski muzej in druge zanimivosti, ali pa odšli k partizanskemu domu na Vodiški planini.

Letošnja spominska svečanost ob 29-letnici smrti narodnega heroja Joža Gregorčiča-Gorenjca in njegovih soborcev, sovpada v proslavo 30-letnica vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov, zato organizatorji pričakujejo tudi večji obisk ne samo šolske mladine, ampak tudi ostalih občanov.

Krajevni praznik na Blejski Dobravi

Morda je bila le preskromno pripravljena počastitev krajevnega praznika s strani krajevnih organizacij, ker sicer bi lahko pričakovali bolj obširen program. Očitno je, da ni bilo prave povezave med krajevnimi organizacijami, sicer bi bila vsebina programa bolj pestra in bogata. Morda je le res, kar je menil nekdo; da gredo dogodki s časa narodnoosvobodilne vojne nekako v pozabo in da ni več pravega zanimanja za tovrstne proslave, posebno še, če niso pravočasno in skrbno pripravljene.

Blejska Dobrava je dovolj znana s časov bojev proti okupatorju, saj je dala številne borce in aktiviste. Tu so se križala tudi pota kurirjev, ki so prehajali prek Save in čez Vršje in Poljane na Mežakljo in Pokljuko. Mnogo teh zvez in stikov je bilo prek aktivistov tega kraja. Dobrava je dala tudi visok krvni davek, saj je padlo 36 borcev, v zaporih in koncentracijskih taboriščih pa je bilo več kot 80 ljudi tega kraja, od koder se jih mnogo ni vrnilo, postali so žrtve fašističnega nasilja.

Krajevni praznik, 28. avgust, nas spominja na eno prvih partizanskih akcij v tem kraju, ko so partizani minirali visoki železni steber električnega daljnovođa in v spomin prvemu talcu tega kraja Pikon Jožetu. Na ta dan, leta 1941, so partizani Stane Kersnik z Blejske Dobrave, Janez Žvan z Gorij, Alojz Prešeren z Grabna in Konobelj Franc-Slovenko, minirali visok železni steber na dobavskem polju in tako za dalj časa prekinili dobavo električnega toka z elektrarne v Vintgarju jeseniški železnici, ki je delala v glavnem za nemško vojsko. Nemci so besneli, ker so jim partizani povzročili veliko gmotno škodo, še bolj pa zaradi drznosti »banditov« za katere so vedno trdili, da so jih skoraj že do kraja uničili.

Akcija partizanov na dobavskem polju pred 30 leti, kakor tudi smrt prvega talca tega kraja, je dala pred leti krajevnim organizacijam zamisel, da svoj krajevni praznik praznujejo na ta dan. Zamisel in ideja pa bi se morali vedno bolj krepiti in ne zamirati.

s. š.

Kaj mi je dala gimnazija?

Če samo bežno in površno preletim štiri leta, ki sem jih preživela v tej sivi, mračni, odbijajoči stavbi, sem malce razočarana. Zdi se mi, da ima beseda gimnazija zame nekoliko grenak prizvok. Petnajstletnica, z nerazčiščenimi pojmi o svetu in družbi, neizoblikovanimi nazori, brez jasnih ciljev, sem stopila v to stavbo. Zdaj vem, da sem pričakovala preveč, vendar ne nemogočega. Želela sem, da bi to šolanje izoblikovalo v meni družbeno, socialno čutečega človeka, da bi mi dalo temelje, na katerih bi gradila svojo osebnost, svojo vlogo v družbi, kateri pripadam. Ne bom trdila, da odhajam popolnoma zbegana in razdvojena, vendar je ostalo še mnogo pojmov neizoblikovanih, nerazčiščenih. Marsičesa sem seveda kriva sama, ker mi je v odločilnih trenutkih primanjkovalo volje, odločnosti in zagrizenosti, nekaj krivde pa lahko pripišem tudi našemu šolskemu sistemu, v katerem se je od časov Marije Terezije in Franca Jožefa, boro malo spremenilo.

Natrpali so nas s prirodnim znanjem, ob angleških besedah sem včasih pre-

bedela vse noči. Koliko pa sedaj tega še znam? Zgrozim se, kajti obračun se mi zdi porazen. Profesorica je naveličano ponavljala stokrat premlito snov, jaz pa sem brez zanimanja strmela nekam v prazno. Rezultat je porazen. Kje je tista splošna razgledanost? Želela sem, da bi se bila naučila misliti z lastno glavo, se poglobiti v neko snov, svobodno razmišljati o svetu, o ljudeh, njihovih in svojih problemih, vendar je gimnazija k temu zelo malo prispevala. Skrajni čas je, da tudi v našem šolstvu

nastopijo spremembe, da gimnazijo razdelijo v naravoslovno in družbeno smer, kajti šele tedaj bo pouk resnično lahko postal zanimiv in mnogo pestrejši. Ne bo se treba mučiti z integrali in odvodi vse popoldne, če bi raje prebral dobro knjigo ali razmišljal o socioloških problemih. Šele takrat bodo gimnazijo zapuščali ljudje — osebnosti — in takrat ne bo zmedlo vprašanje: »Kaj meni o pravici? Ali zagovarjaš uporabo sile, kadar govorimo o pravici?«

A. L.

Spominska razstava petim talcem na Javorniku

Danes popoldne bodo v delavskem domu na Javorniku odprli spominsko razstavo petih talcev, ki so bili ustreljeni 4. septembra 1941 na Koroški Beli. Razstavo prireja komisija za zgodovino pri krajevnem odboru ZZB NOV na Javorniku. Predsednik komisije Janko Ažman je v kratkem času zbral veliko eksponatov oziroma gradiva, ki spominja na življenje in delo Franca Podgornika, Albina Savlija, Ludvika Stražišarja, Franca

Freliha in Karla Kragolnika. Čeprav je že trideset let, od kar so žrtvovali svoja življenja, njihovi svojci še vedno hranijo predmete, ki so jih uporabljali talci še za časa svojega življenja. Razen tega je nekatere eksponate odstopil tudi tehnični muzej Železarne — oddelek NOB. Predsednik komisije Janko Ažman je vložil veliko truda, da je razstavljeno gradivo o petih talcih tudi v tehničnem pogledu, pripravljen tako, da bo razstava lahko v celoti dosegla svoj namen.

Že lani, ko je bila v istih prostorih razstava zgodovinskega gradiva, smo zapisali, da je na področju krajevne skupnosti ohranjenega še veliko različnega zgodovinskega materiala iz predvojnih in medvojnih let, ki bi ga lahko bolj podrobno prikazali na spominskih razstavah, kot je letošnja. To je pravzaprav že druga takšna razstava na Javorniku, pred dvema letoma so imeli razstavo, ki je nazorno prikazala življenje in delo pesnika in slikarja Viktorja Gregorčiča, ki je bil leta 1942 ustreljen v Dragi.

Razstava bo odprta vsak dan do vključno 10. septembra.

Tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki

Prihodnjo nedeljo, 12. septembra, bo že četrtrič zaporedoma na prireditvenem prostoru gostišča »Ob tabornem ognju« na Pokljuki, Goreljek 31, tekmovanje harmonikarjev z naslovom POZDRAV S PLANIN. Tekmujejo lahko samo harmonikarji z nad 45 let starosti in sicer izključno na diatonični (stari) harmoniki. Vsak udeleženec bo izvajal venček partizanskih in venček narodnih pesmi. Izvajanje bo ocenjevala poseb-

na komisija pod predsedstvom Dušana Porenta.

Namen prireditve, ki jo organizira Planinsko društvo Srednja vas pri Bohinju, pod pokroviteljstvom hotelov Ljubljana transport na Bledu in odbora Prešernove brigade, je ohraniti in rešiti pozabe naše stare narodne in partizanske pesmi in razgibati in podaljšati turistično dejavnost v tem delu naše domovine. Godci bodo prejeli praktične nagrade, poleg tega

pa se bodo borili za dve prehodni nagradi in sicer: veliko gorjuško čedro in kip partizana harmonikarja.

Prireditve, ki je bila vsa leta doslej deležna precejšnje pozornosti in ki postaja že tradicionalna, bo nedvomno tudi letos privabila številne obiskovalce, ki bodo ob prijetnih melodijah lahko preživeli lep dan na čistem zraku na Pokljuki. Pričetek tekmovanja bo ob 11. uri.

Igor Škrlič

Pulj 1971

FESTIVALSKA KRONIKA

II.

Na začetku tretjega večera se je najprej predstavil Slovenec Milan Ljubič s kratkometražnim filmom »Portret meniha«. To je nekakšna skica v življenju meniha, ki je vse svoje misli in ideje posvetil bogu. Film je požrl kar dosti aplavza.

Sledil je film Bate Čengića: »Vloga moje družine v svetovni revoluciji«. Toda tu ne gre govoriti o kakršnikoli vlogi družine v revoluciji, saj je v bistvu ni imela. Film je predvsem lepljenka (in to »zelo« duhovita) raznih političnih gagov. Može se sestanejo in ugotovijo: »Ženske so ideološke napake« (kdo ve, morda se celo niso zmotili), ali pa: na mizo prinesejo veliko torto, ki jo krasa Stalinova glava v naravni velikosti (iz sladkorja seveda). Potem vse omizje vzame v roke žlico in prične jesti Stalinove možgane. To sta le dva primera, skrajnosti ne bi našteval, (ali pa: partizani prijezdijo v Beograd — ste mislili, da na konjih, kje pa, preveč vsakdanja stvar. Čengić je raje angažiral slone, velblode in lame. Film je seveda zasoljen s seksom (kaj bi naš film brez tega). Tudi ta je bil precej nenavaden. »Zrela« borka »posili« mladega, petnajstletnega partizana, potem pa fantu tetovirajo na prsi Stalina tako, da mu ena prsna bradavica služi (Stalinu seveda) kot oko. No, dokaj neslan humor.

Temu filmu je sledil makedonski film »Žeja« režiserja Dimitrija Osmanlija. Film govori o sušnih pokrajinah v Makedoniji, kjer po več mesecev ni dežja. Jedro zgodbe so mlade učiteljice, ki skrbijo za vzgojo vaških otrok. Neka učiteljica se zaljubi v Marka, človeka, ki vsej vasi z mulo nosi vodo. Seveda sta oba zelo revna in mlado dekle komaj čaka, da se vrne stric iz Amerike, ki ji je obljubil belo poročno obleko. Ubogo dekle potem mesece in mesece sanja o poroki v belem, dokler

končno ne pride stric iz Amerike. Dekle ugotovi, da se je pravzaprav vrnil še bolj reven, kot je bil. S tem se ji podrejo vsi življenjski ideali in še naprej života v sušni deželi. Potem se Marko odloči, da gre na »pečalbu« v Ameriko. To je bil zadnji udarec za ubogo dekle, ki v puščavi, ki jo prav tedaj namočijo dežne kaplje, tragično propade. Vlogo mlade učiteljice je enkratno podala Neda Spasojević in čudno je, da ni dobila nobene nagrade. Sicer ima film dober tempo, je pa brez kakšnih novih filmskih prijemov in je standarden prikaz že dokaj oguljene teme.

In že smo pri četrtem večeru. Za »ognjevit« uvod je poskrbel kratek film »Kolt 15 GAP«, ki sta ga posnela Miki Nilošević in Jovanović. Ne vem, če je res, toda imel sem občutek, da se avtorja rogata ljudem v obliki neslanih domislic o Marksu in Engelsu.

Potem pa še en šok za gledalce: črnobeli celovečerni film Ante Babaje »Dišave, zlato in kadilo«. Toliko žvižgov pa ni bil deležen niti naš film »Na klancu«. Publika je med predvajanjem približno 10 minut nepretrgoma žvižgala. Pričela je leva stran arene, zatem desna in gledalci v sredini smo »uživali« v stereofonskem žvižganju. Publika v areni ne slovi zastoj kot »ostrac«. Sicer pa film niti ni slab, le obupno razvlečen. Govori o mlajših zakoncih, ki v mali obmorski vasi skrbita za ostarelo in skoraj negibno mater, ki pa ju strašno »sekira«. Tudi ta film ni brez seksa, nikar ne mislite. Pa še »ogaben« ni. No, pa vseeno, nič posebnega. Avtorji pa so imeli prav, da se po projekciji niso niti predstavili. Tako so prelomili osemnajstletno tradicijo. Sicer pa, so že vedeli, česa jih je strah. Jajc sicer ne bi bilo (ker so predraga) pač pa obilo žvižgov.

Od drugega filma smo več pričakovali, a nas je tudi ta razočaral. To je bil film Mikija Stamenkovića »Past za generala«. To je zgodba o povojnih bojih med ustaši in »rdečimi«. Film naj bi bil akcijski, a je še daleč od tega. Glavni junak vse ve in vse zna, lahko bi mu rekli »naš James Bond«. Razočaral je celo glavni igralec Bekim Fehmiu, ki je izpadel dokaj »rahitično«. Skratka, četrty večer smo v areni »trpeli«.

Morda je bil prav zato peti večer toliko boljši. Najprej so prikazali kratek film »Smrt« Paora

Đurica«. To je kratka slika iz življenja narodnega heroja, oziroma bolje, o njegovi smrti. Nemci pripeljejo iz vasi večjo skupino talcev, med katerimi je tudi Đurica. Ko jih že nekaj ustrelijo, se Đurica zažene na neko njivo med visoka stebela koruze. Potem pa se začne tek za življenje ali smrt. Đurica se nekaj časa uspešno skriva v koruzi, Nemci ga sledijo na konjih s psi, a ga ne ujamejo. Ko pa Đurica spozna, da bo moral umreti, steče iz koruze na polje, kjer stoji konj z vozom. Đurica si okrog vratu zadrigne vrv, jo priveže na voz in ko se mu Nemci približajo, zavpije in požene konja v tek: Đurica pade in konj ga vleče po polju, kjer izdihne. Film je požel velik aplavz.

Temu kratkemu filmu je sledil celovečeren Zdravka Randića »Stava«. Film govori o usodi mlade kmečke žene, ki je poročena s starejšim možem, ki jo kar naprej zmerja in odriva v stran. Potem pa pride v vas mlad šofer (Boris Dvornik) in se zaljubi v to žensko. Nagovarja jo, naj gre za njim v mesto, kjer bi se lahko poročila, toda ona ga noče poslušati. Šele čez nekaj časa po sporu z možem naskrivaj pobegne v Beograd. Išče svojega dobrotnika, a ga ne najde. V mestu se ne znajde, spremlja jo nesreča in po mnogih razočaranjih se vrne k možu, ki jo oklofuta in poniža. Film je dober. O kvaliteti govore tudi nagrade: »Bronasta arena« za celoten film, »Zlata arena« za žensko vlogo, ki jo je prejela Dušica Žegarac idr. Tudi gledalci so film ugodno sprejeli.

Ko bi le še drugega. Pa ga niso. Izžvižgali so ga. Ubogi Vojko Duletič. Napravil je zelo dober film »Na klancu«, ki pa ga ognjevit publika seveda ni mogla razumeti. »Film je vse pretežak za ljudi, ki noč in dan berejo kriminalke«, je dejal režiser Duletič. Morda je imel prav. Sicer pa vsi le niso žvižgali. Nekateri so se vživel v žalostno usodo matere Francke, ki jo je enkratno podala Štefka Drolčeva, pa so jo pri podelitvi nagrad za ženske vloge tako grdo prezrli. Nagrado pa je dobil Jože Privšek za najboljšo filmsko glasbo, in to po pravici. Škoda, da so film prikazali v areni; kritiki so namreč mislili, da je za publiko pretežak, prepočasen. Imeli so žal, prav. Toda vseeno smo slišali dolg, spontan aplavz. Povsem zaslužno ga je bila deležna Štefka Drolčeva.

(Se nadaljuje)

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

4. in 5. septembra amer. CS barvni film **MOSTIŠČE**, v režiji Al Bradley, v gl. vlogi Peter Lee Lawrence, ob 17. in 19. uri.

6. septembra amer. CS barvni film **CHABASKO**, v režiji Allen H. Miner, v gl. vlogi Richard Egan, ob 17. in 19. uri.

7. in 8. septembra ital. barvni film **GRIC ŠKORNJEV**, v režiji Giuseppe Colizzi, v gl. vlogi Bud Spencer, ob 17. in 19. uri.

9. septembra amer. barvni film **NOČ IGUANE**, v režiji John Huston, v gl. vlogi Richard Burton, ob 17. in 19. uri.

10. septembra mehiški barv. film **SREBRNA MASKA**, v režiji Rene Cardona, v gl. vlogi Santo Rivero, ob 17. in 19. uri.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene in sestre

MINKE PLASIN

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebej pa Marti in Marjanu Vilman, Poloni Lepin in Angeli Prešern, ki so v dneh težke izgube stali ob strani. Iskreno se zahvaljujem tudi dr. Dražiču za zdravljenje in obisk na domu, darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki so izrekli sožalje in jo spremenili na njeni zadnji poti. Lepa hvala tudi voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zahjuči: mož France, sestre Gizela in Albina, ter brata France in Fric z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sindikalnemu odboru Javornik I za izkazano denarno pomoč v času moje bolezni.

Daniel Furlan,
Javornik I.

V ameriško italijanskem filmu **OBRNI SE, UBIL TE BOM**, se zgodba odvija okoli zapuščenega rudnika zlata. Film je poln razburljivih situacij, predvsem pa ga odlikujejo izredno lepa pokrajina in odlični tehnični triki. Film je sneman na 70 mm traku.

11. septembra amer.-ital. CK barvni film **OBRNI SE, UBIL TE BOM**, v režiji Al Bradley, v gl. vlogi Richard Wiler, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

4. in 5. septembra ital. barv. film **GRIC ŠKORNJEV**, ob 18. in 20. uri.

6. in 7. septembra amer. CS barvni film **MOSTIŠČE**, ob 18. in 20. uri.

8. septembra amer. barvni film **NOČ IGUANE**, ob 18. in 20. uri.

9. in 10. septembra amer. barvni film **RIO BRAVO**, ob 18. in 20. uri.

11. septembra amer. barvni film **ČLOVEK, IMENOVAN KONJ**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

4. septembra amer. CS barvni film **ONI UBIJAJO SAMO ENKRAT**.

5. septembra ital.-špan. barvni film **CANJON CYTI**.

8. septembra amer. CS barvni film **MOSTIŠČE**.

11. septembra amer. barv. film **RIO BRAVO**.

Kino KRANJSKA GORA

4. septembra angl.-ital. barvni film **STIRJE KOMAN-DOSI ZA NORVESKO**.

5. septembra amer. barvni film **RIO BRAVO**.

7. septembra amer. barvni film **NOČ IGUANE**.

9. septembra amer. CS barvni film **MOSTIŠČE**.

11. septembra ital. barvni film **GRIC ŠKORNJEV**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

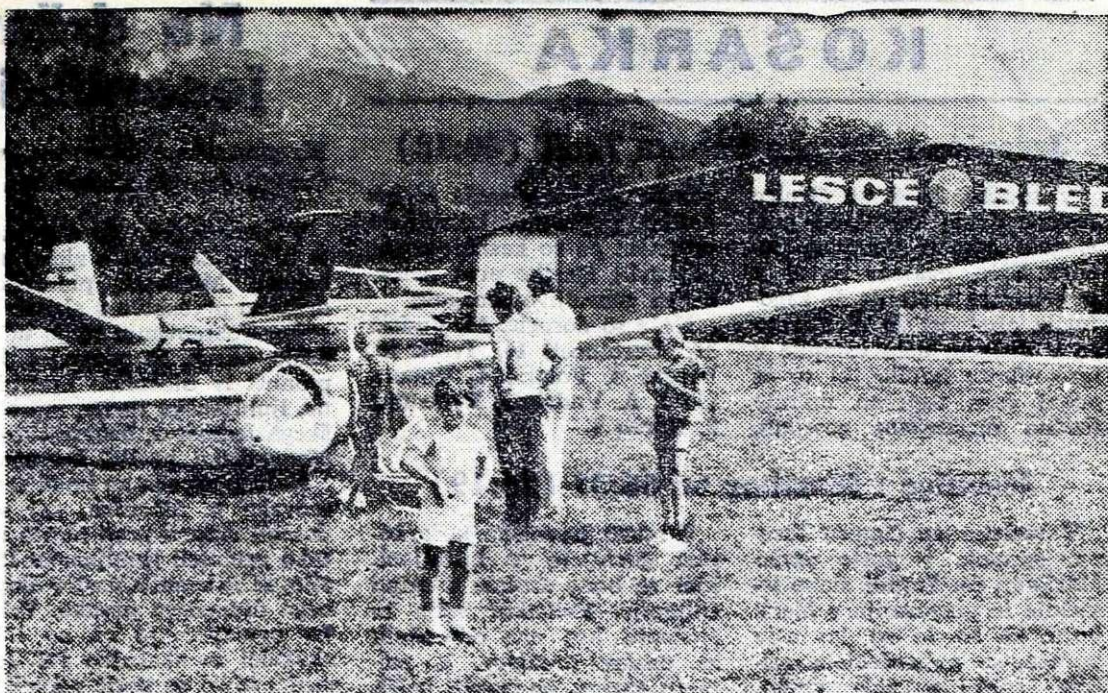
4. septembra ital.-špan. barvni film **CANJON CYTI**, ob 19. uri.

5. septembra amer. CS barvni film **CHABASKO**, ob 17. uri.

5. septembra angl.-ital. barvni film **STIRJE KOMAN-DOSI ZA NORVESKO**, ob 19. uri.

8. septembra amer. barvni film **RIO BRAVO**, ob 19. uri.

11. septembra amer. CS barvni film **MOSTIŠČE**, ob 19. uri.

Na alpskem letalskem centru v Lescah je vedno dovolj obisk ovalcev

Skrb za upokojence

Odbor Društva upokojencev Javornik - Koroška Bela vsestransko skrbi za svoje članstvo tudi s tem, da jim lajša jesen življenja z različnimi predavanji in izleti po naši domovini in tudi v zamejstvo. Takih izletov je bilo v tem letu pet. Pripravljali se je tudi izlet na Veliki zvonar, ker pa so nekateri odhajali ravno v tem času na oddih v Biograd, je bil na njihovo željo izlet preložen v mesec september.

Zelo pa se upokojenci vselej povečave svojega do sedaj res tesnega doma. Gradbeni odbor DU neutrudno skrbi, da dela, ki so že v zaključni fazi, potekajo v redu. Do sedaj je odbor imel pet sej, na katerih so obravnavali tekoče gradbene in finančne probleme, ki jih ni malo.

Gradbeno podjetje Sava Jesenice s svojimi mojstri iz dneva v dan s pohvalnim delom ustvarja zamisel odbora. Za vsa krovna, inštalacijska in obrtniška dela vzorno skrbi železarna Jesenice s svojimi strokovnjaki. Dela zelo hitro napredujejo pod vodstvom inšpektorja gradbenih del tovariša Breganta.

Društvo upokojencev Javornik - Koroška Bela, se že sedaj, ko delo še ni povsem dovršeno, je pa vse na najboljši poti, da v kratkem bo, zahvaljuje za veliko razumevanje do upokojencev za povečavo doma predvsem železarni Jesenice in njenemu odboru za življenjske pogoje in rekreacijo in osnovni organizaciji sindikata Železarne. Pri tej zamisli nam je veliko pomagal tudi glavni odbor DU SRS Ljubljana. Zahvalo izrekamo tudi podjetju Vino Kranj, ki nam je dalo primerno brezobrestno posojilo. Zahvalo smo dolžni tudi našim ožjim obrtnikom za denarno pomoč.

Po raznih osebnih intervencijah članov gradbenega odbora pa so nam že obljubili pomoč vse večje ustanove in podjetja v jeseniški občini. Prepričani smo, da nam tudi občinska skupščina Jesenice ne bo odrekla pomoči, ko bo uvidela, da smo upokojenci kljub jeseni svojega življenja še vedno ustvarjalni in to za bodoče, danes aktivne občane. Skupščina občine Jesenice mora

upoštevati, da smo današnji upokojenci po vojni največ doprinesli k sedanjemu standardu občanov. Mi smo bili tisti, ki smo z rednim delom ne glede na delovni čas in nizki zaslužek, pa tudi z udarniškim delom, ustvarjali in gradili našo domovino. Ravno zato pričakujemo od občinske skupščine polno razumevanje za današnje potrebe upokojencev Javornik - Koroška Bela.

Upravni odbor Trgovskega podjetja ROŽCA Jesenice

razglaš

naslednja prosta delovna mesta s stalno zaposlitvijo:

- 3 (tri) delovna mesta prodajalk v samopostrežnih in klasičnih trgovinah podjetja,
- 1 (eno) delovno mesto v trgovini blagovnici za prodajo kozmetičnega blaga,
- 1 (eno) delovno mesto čistilke za samopostrežno trgovino pri Čufarju za polni 7-urni delovni čas,
- 1 (eno) delovno mesto čistilke za samopostrežno trgovino v Bokalovi ulici na Plavžu s skrajšanim delovnim časom (samo popoldan)

Pogoji:

- pod a) 3-letna šola za blagovni promet za mešano stroko,
 - pod b) 3-letna šola za blagovni promet z nekaj prakse in znanjem pri prodaji kozmetičnega blaga.
- Poizkusni rok za mesta pod a) in b) traja 1 mesec. K priglasitvi je potrebno za mesta pod a) in b) priložiti sprichevalo o končani šoli.
- Prijave sprejema tajništvo podjetja do 15. 9. 1971. Stanovanj nimamo na razpolago.

RAZPIS

za prosto delovno mesto **točajke** v bifeju v parku Podmežakljo. Osební dohodki in provizija po pravilniku.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pismene ponudbe za zaposlitev na Krajevno skupnost Podmežakljo, Mencingerjeva ulica 1, Jesenice.

Krajevna skupnost Podmežakljo
Tajništvo

KOŠARKA

Jesenice : Murska Sobota 72:50 (40:18)

V soboto, 28. 8. so članice Jesenic dokaj zanesljivo premagale igralke Murske Sobotice. Naša dekleta so si v prvem delu srečanja že zagotovila prednost 20 točk, zato so v drugem delu vstopile v igro mlajše igralke, ki so se nekaj časa uspešno upirale fizično močnejšim gostjam,

vendar pa so kasneje le nekoliko popustile. Izgubljeno prednost pa so kasneje zopet popravile igralke prve petorke in zanesljivo zmagale.

Koše so dosegli: M. Vudrič 32, Bertonec 14, Ivnik 10, Bregar 4, Volarič 4, Vojatovič 3, A. Vudrič 2, Benedičič 2, Koren 1.

Jesenice : Maribor 66:31 (26:19)

V nedeljo so članice Jesenic sprejele v goste ekipo Maribora 66. Zaradi slabe izkušnje in gostovanja v Mariboru, ko so le za las ušle porazu, so naša dekleta pričela srečanje zelo resno. Kljub temu pa se jim v prvem polčasu ni uspelo odlepiti od nasprotnic. K temu je pripomoglo tudi neprecizno metanje na koš in pa vročina. V drugem delu srečanja pa so se naša dekleta le zbrale, povedle in zanesljivo zmagale.

Koše so dosegli: M. Vudrič 29, Bertonec 17, Ivnik 6, A. Vudrič 3, Volarič 3, Benedičič 4, Vujatovič 2, Koren 2.

Jesenice : Triglav 84:80 (39:37)

V soboto zvečer je moštvo Jesenic zabeležilo prvo zmago v jesenskem delu tekmovanja. Po zagrizeni in do konca napeti igri je premagalo moštvo iz Kranja z rezultatom 84:80, polčas 39:37. Zmaga nad Triglavom ne pomeni samo novi dve točki na lestvici, ampak tudi lep uspeh nad ekipo, ki se poteguje za eno od prvih mest v republiški ligi in resno računa na možnost, da se uvrsti v drugo zvezno ligo.

Obe moštvi sta prikazali dinamično košarko, neprestano sta se menjavali v vodstvu in do konca tekme se ni ve-

delo, kdo bo zmagovalec. Zaradi dobre igre v obrambi velja pohvaliti prav vse moštvo. Zares odlično pa je tokrat zaigral Bunderla, ki mu je uspeval vsak met na koš in je sam dosegel polovico zadetkov. Od gostov je bil najboljši veteran Lampret.

Koše za Jesenice so dosegli: Franko 11, Čampa 8, Noč 2, Božič 19, Vauhnik 4, Bunderla 40.

Maloštevilni gledalci so tokrat verjetno zadovoljni zapuščali igrišče. Upati je, da bodo na prihodnje tekme prišli še v večjem številu.

B. F.

V nedeljo začetek nogometnega prvenstva v ZCNL

V nedeljo dopoldan bo odigrana na igrišču Podmežakljo prvenstvena nogometna tekma ZCNL med enajstericama Vozila iz Nove Gorice in domačo ekipo. Po petih letih bo na sporedu spet zanimiva borba za točke, ki bi morale ostati doma. Prepričani smo, da se bodo nogometaši Jesenic potrudili in prikazali tako dobro igro, kot so jo pred štirinajstimi dnevi na prijateljski tekmi proti enajsterici Triglava iz Kranja. Že med pripravami za letošnjo nogometno sezono so imeli jeseniški nogometaši v gosteh enajsterico iz Nove Gorice. Srečanje se je takrat končalo neodločeno, toda v nedeljo lahko pričakujemo še bolj dinamično in trdo borbo dokaj enakovrednih enajsteric. Za obe enajsterici

bodo točke iz prvega kola dobrodošle, saj jih pozneje čakajo težki nasprotniki, ki prav tako potrebujejo zmago in točke. Jeseničani se bodo uspeli obdržati v ZCNL le, če bodo zaigrali hitro in dovolj učinkovito in če bodo na vseh tekmah tako borbeni kot smo jih bili vajeni gledati doslej. Na ta način pa bodo ponovno privabili na igrišče vsako drugo nedeljo številne prijatelje.

Enajsterica Jesenic je pomlajena, od nekdanjega moštva so v sedanji ekipi le še Kralj, Noč, Kačar in Komelj, sicer pa ima trener Radovič na voljo vrsto mladih nogometašev, ki znajo zaigrati hitro, požrtvovalno in tudi učinkovito. V domači enajsterici tudi ne manjka dobrih strelcev, ki lahko z dobro odmerjenimi streli napolnijo nasprotnikovo mrežo.

Balinarski turnir v Radovljici

V nedeljo je bil v Radovljici tradicionalni turnir v balinanju za pokal Gorenjske. Na turnirju je sodelovalo osem ekip. Sedem iz Slovenije in ekipa Butrija

iz sosednje Italije. Zmagala je ekipa Rožne doline iz Ljubljane pred Butrijem, na tretje mesto se je uvrstila ekipa Jesenic, za katero so igrali Dornik, Guča-

nac, Pavlič in Vudrič. Nadaljna uvrstitev pa je naslednja: Železnik — Postojna, Šiška — Ljubljana, Radovljica II, Radovljica I in ekipa Lesc.

C. K.

Na državnem prvenstvu mladi jeseniški skakalci v vodo tretji

Na pionirskem državnem prvenstvu v skokih v vodo je Darja Grošelj osvojila zlato, Maja Damijan pa srebrno medaljo.

V ponedeljek, 30. avgusta, je bilo v Zagrebu v zimskem bazenu Mladosti, pionirsko državno prvenstvo v skokih v vodo. Tekmovanja se je udeležilo okrog 50 pionirjev in pionirk iz Šibenika, Ljubljane, ljubljanske Ilirije, zagrebskega Jedinstva, beograjskega Medveščaka in PK Jesenice.

Največ uspeha so imeli tekmovalci iz Šibenika, saj so dosegli ekipno prvo mesto in tako prehiteli ljubljansko Ilirijo, ki je branila naslov ekipnega državnega prvaka. Veliko presenečenje pa so bili skakalci in skakalke PK Jesenic, ki so se prvič udeležili tekmovanja in osvojili ekipno tretje mesto. Posamično je Darja Grošelj osvojila naslov

pionirskega državnega prvaka B grupe, Maja Damijan pa je z drugim mestom osvojila srebrno kolajno. Ostali pa so osvojili solidna mesta v sredini.

Rezultati naših tekmovalcev pionirke A grupa: 4. Didi Damijan 62,30 točk;

pionirke B grupa: 1. Darja Grošelj 137,58 točk, 2. Maja Damijan 121,35 točk, 6. Lučka Šturm 103,05 točk, 7. Milena Bunjevac 99,70 točk;

pionirji B grupa: 8. Joško Mikec 11,58 točk;

ekipno: 1. Šibenik 1321,80 točk, 2. Ilirija 1267,60 točk, 3. Jesenice 622,90 točk, 4. Jedinstvo 544,85 točk, 5. Ljubljana 344,20 točk, 6. Medveščak 261,35 točk.

Prvi uspešen nastop mladih skakalcev v vodo

Na slovenskem prvenstvu v skokih v vodo Maja Damijan osvojila zlato, Lučka Šturm bronasto medaljo.

V sredo, 25. avgusta, je bilo na jeseniškem bazenu slovensko pionirsko prvenstvo v skokih v vodo. Tekmovanja se je udeležilo okoli 30 tekmovalcev ljubljanske Ilirije, PK Ljubljane in PK Jesenic.

Pionirji in pionirke so se v treh starostnih skupinah A, B in C pomerili za najvišje naslove. Mladi Jeseničani, posebnost, ker je bil to njihov prvi nastop, so bili več kot odlični, saj so ekipno dosegli drugo mesto, posamezno pa je Maja Damijan osvojila naslov republiške prvakinje v A skupini, Lučka Šturm pa je osvojila bronasto medaljo v B skupini. Pohvaliti pa je treba tudi ostale jeseniške tekmovalce, ki so bili zelo solidni z osvojitvijo četrtega,

petega, devetega in desetega mesta v B skupini. Z malo več športne sreče in malo manj treme bi pa lahko osvojili še kakšno medaljo. Tekmovanje je bilo dobro organizirano.

Rezultati jeseniških tekmovalcev:

A skupina — pionirke: 1. Maja Damijan 144,45 točk;

B skupina — pionirke: 3. Lučka Šturm 139,85 točk, 4. Darja Grošelj 116,00 točk, 5. Milena Bunjevac 100,40 točk;

B skupina — pionirji: 9. Joško Mikec 118,70 točk, 10. Dušan Boldižar 99,20 točk;

Ekupno: 1. Ilirija 1713,50 točk, 2. Jesenice 718,60 točk, 3. Ljubljana 576,65 točk.

Doseženi uspeh mladih Jeseničanov ne sme uspraviti, ampak jim mora dati poleta za še resnejši trening, saj morajo po izjavi trenerja Benjamina Ramuša izpiliti eleganco, sigurnost in se naučiti še kakšnih težjih skokov. Poleg tega pa se mora v skakalno sekcijo pritegniti čim več mladih.

Bera

Železarji zmagali

V soboto, 21. avgusta, je bil na Šobčevem jezeru troboj mladih iz Verige, Elana in Železarne Jesenice. Pomerili so se v plavanju na 50 m prosto in v vožnji z vodnim kolesom prek jezera.

Najuspešnejši so bili mladi železarji, saj so zmagali v obeh disciplinah in ekipno.

Tekmovanje se je odvijalo v pravem športnem duhu. Po tekmovanju pa je bilo prijetno spoznavno popoldne.

Rezultati:
50 m prosto: 1. Niko Brejc, 2. Ciril Goberšek, 3. Ivan Milotovič, 4. Milan Ropret;
štafeta 4 x 50 m prosto: 1. Železarna Jesenice I. ekipa, 2. Veriga, 3. Železarna Jesenice II. ekipa, 4. Elan;
vožnja s kolesom: 1. Železarna Jesenice, 2. Veriga, 3. Elan.

Bera